

Síťování služeb pro děti a jejich rodiny

Analýza místní sítě služeb a návrh její optimální podoby

Středočeský kraj

ORP Mladá Boleslav

Lokální síťařka: Mgr. Michaela Lajnerová

zpracováno k: 11/2018

Klíčová aktivita 1 – Podpora a rozvoj služeb v oblasti SPOD

Podaktivita 1.1: Podpora síťování služeb na lokální úrovni

Projekt Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRÁVO NA DĚTSTVÍ

Obsah

Úvodní slovo	2
O projektu <i>Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí</i>	3
Síťování v ORP	5
Potřeby dítěte (a jeho rodiny) a úrovně podpory	11
Optimální a reálná síť služeb reagující na potřeby dětí (a jejich rodin) na úrovni obcí s rozšířenou působností	13
Analýza reálné sítě služeb a návrh její optimální podoby v ORP	16
Modely spolupráce aktérů sítě	29
Spolupráce aktérů sítě v ORP	31
Doporučení pro rozvoj sítě v ORP	34
Závěrem	37
Použité zdroje	38
Potřebujete více informací?	38
Příloha – popis rolí aktérů sítě	39

„... pokud na sebe jednotlivé služby navazují a jsou vzájemně koordinovány, je možné potřeby dítěte a rodiny naplnit lépe, než pokud je spolupráce omezena rezortním dělením kompetencí, zejména pokud jde o metodické řízení, financování a zacílení služeb. Propojování služeb se zároveň neobejde bez osoby – koordinátora.“

Úvodní slovo

Vážené kolegyně a kolegové,

analýza místní sítě služeb a návrh její optimální podoby je souhrnným výstupem dlouhodobého procesu síťování služeb na území obcí s rozšířenou působností. Podpora síťování je součástí projektu Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí, který je od roku 2016 realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí.¹

Tento materiál je určen všem aktérům místních sítí služeb pro děti a jejich rodiny, a to nejen sociálním pracovníkům, ale také např. zástupcům samosprávy, učitelům, psychologům, zástupcům policie a dalším. Jedná se o ucelený dokument souhrnně popisující místní síť služeb pro děti a jejich rodiny na daném území včetně doporučení pro její optimalizaci a rozvoj tak, aby reagovala na potřeby dětí a rodin.

Proč je důležité síťovat

*Síťování služeb vnímáme jako **nástroj zvýšení efektivity cílené práce s klientem – dítětem a jeho rodinou**. Vychází z předpokladu, že pokud na sebe jednotlivé služby navazují a jsou vzájemně koordinovány, je možné potřeby dítěte a rodiny naplnit lépe, než když je spolupráce omezena rezortním dělením kompetencí, zejména pokud jde o metodické řízení, financování a zacílení služeb. Propojování služeb se zároveň neobejde bez osoby koordinátora (v tomto projektu se jednalo o **lokální a krajské síťáře a síťáře**).*

Síťování služeb je dynamický a nikdy nekončící proces směřující k naplnění potřeb dětí a rodin žijících v dané lokalitě. Aby bylo síťování co nejúčelnější a šité na míru lokalitě, je třeba nejprve zmapovat stávající síť – tedy místní aktéry a jejich potřeby směrem k fungování sítě a to, jakým způsobem spolupracují. Proto lokální síťáři (na úrovni obcí s rozšířenou působností – ORP) a krajské síťáři (na úrovni krajů) důkladně mapovali terén a na základě zjištění pracovali společně s aktéry na tématech, která se ukázala jako významná pro rozvoj sítě, místní spolupráce apod. Shrnutí činnosti lokálního síťáře ve vaší lokalitě naleznete níže.

*V návrhové části dokumentu najdete definici **optimální sítě služeb**, kterou jsme zpracovali v souladu se základními principy transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny, vyplývající z Národní strategie ochrany práv dětí. Jedná se zejména o „návrat k dítěti“ – dítě v centru, sladění cílů práce s dítětem a rodinou, respekt k dítěti, zapojení dítěte a jeho rodiny do řešení situace a další. Optimální síť je tedy teoretickým schématem, jehož optikou je možné místní síť nahlédnout.*

***Místní síť služeb a návrh její optimální podoby** pro území obcí s rozšířenou působností zapojených do projektu je shrnujícím výstupem práce síťářů a síťárek na základě zmapovaných potřeb. Vzhledem k tomu, že se jedná o zjištěný obraz sítě, používáme pro ni dále označení **reálná síť**. **Reálná síť služeb v lokalitě** byla porovnávána se vzorovou, optimální sítí služeb. Je přitom zřejmé, že v každé lokalitě je síť služeb jiná, a to vzhledem k odlišným potřebám dětí a rodin, a je ovlivněna vnějšími podmínkami v lokalitě (např. personální a finanční kapacity aktérů). Všechny sítě služeb by však měly naplňovat principy transformace a **odrážet v první řadě potřeby dětí a rodin**.*

Bez vás by to nešlo

*To vše by se neobešlo bez samotného **procesu síťování**, tedy propojování místních aktérů sítě napříč rezorty, které vnímáme jako alfu a omegu spolupráce. Děkujeme proto všem místním aktérům sítě služeb za ochotu k setkávání se, zájem o spolupráci, podněty a společnou činnost na lepším fungování sítě podpory pro děti a jejich rodiny.*

*Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová a realizační tým aktivity síťování
oddělení transformace služeb pro rodiny a děti
Ministerstvo práce a sociálních věcí*

¹ Číslo projektu CZ.3.2.63/0.0/0.0/15_017/0001687.

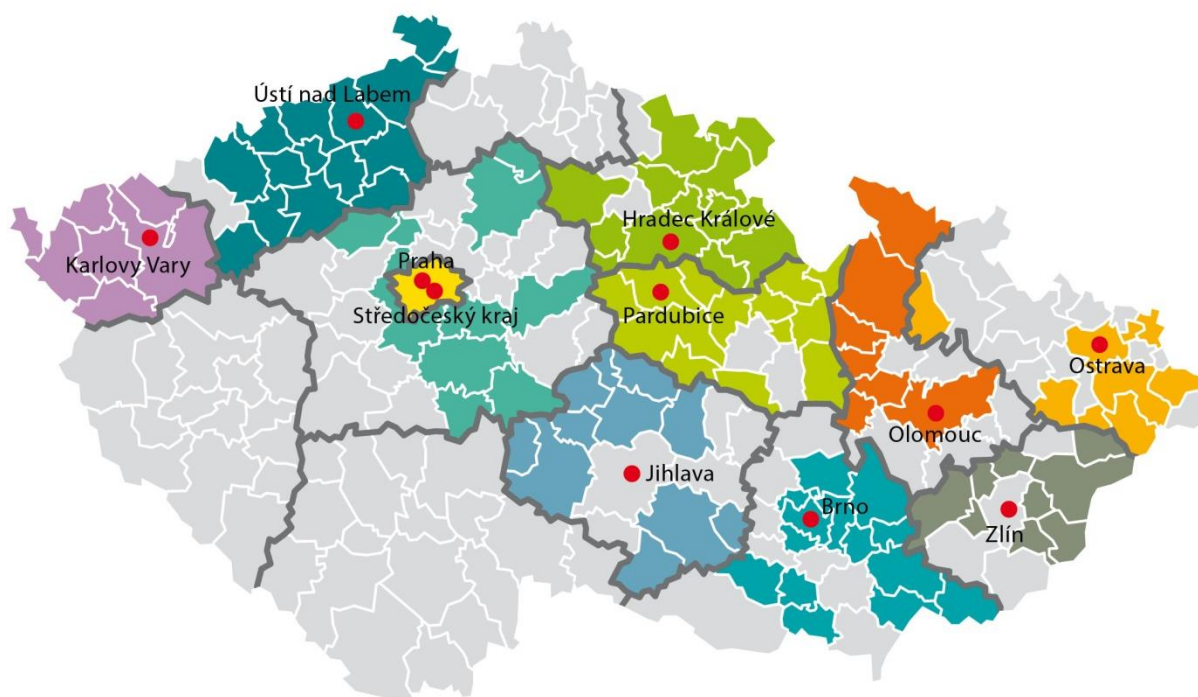
O projektu *Systemový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí*

Termín realizace: 1. 1. 2016 až 30. 6. 2019, ve **12** zapojených krajích.

Projekt se zaměřuje na posílení mezirezortní a multidisciplinární **spolupráce v oblasti péče o ohrožené děti a jejich rodiny**. Cíli projektu jsou podpora orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) a dalších klíčových aktérů v oblasti síťování služeb pro ohrožené děti a rodiny; vytváření, podpora a rozvoj sítí služeb na lokální, krajské a celostátní úrovni; podpora nástrojů vedoucích k nastavení, zjišťování a rozvoji kvality systému sociálně-právní ochrany, nastavení modulů celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD a podpora a rozvoj náhradní rodinné péče (dále jen NRP). **A proč?** Aby se nadále snižoval počet dětí, které musejí svoji rodinu opustit, a aby pro děti, jež se dostávají do systému náhradní rodinné péče, byla zajištěna co nejkvalitnější individuální péče. Více najdete na <http://www.pravonadetstvi.cz>.

Podpora síťování služeb na lokální úrovni

Síťování služeb pro děti a rodiny je nejrozsáhlejší aktivitou projektu, je realizováno v 11 krajích a celkem ve 124 obcích s rozšířenou působností.

Východiska síťování

Síťování představuje „**návrat k rodině a dítěti**“, snahu podpořit vybudování pevné podpůrné sítě v bezprostřední blízkosti rodin, a to s maximálním využitím všech dostupných zdrojů. Síťování je proto spíše prací s lidmi než „vědeckým přístupem“ a dosavadní výsledky ukazují, že právě osobní kontakt síťáře s aktéry tvoří základ úspěšného rozvoje sítě podpory. Na druhou stranu síťář je kromě samotného propojování lidí také nositelem důležitých principů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny, přispívá k jejich lepšímu porozumění a zvnitřnění na úrovni lokality, a tím i k žádoucímu směřování práce s rodinami a dětmi. Síťování služeb je ze své podstaty transformací služeb na místní úrovni.

Vymezení služeb pro děti a rodiny

Z hlediska tohoto projektu jsou služby pro děti a rodiny nahlíženy optikou potřeby – jedná se o všechny děti a rodiny, které potřebují nějakou formu podpory, ať už v rovině prevence (mohou být ohrožené) nebo v rovině intervence (již jsou ohroženy). Nejedná se tedy o služby rodinné politiky, zároveň ale ani o striktní vymezení dle

§ 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen SPOD). Služby jsou zároveň vnímány zásadně nadrezortně, bez ohledu na právní formu či míru formálního ukotvení. Vymezením služeb jde především o zmapování všech dostupných zdrojů podpory na místní úrovni.

Cíle síťování služeb pro děti a rodiny

Zmapování aktérů v lokalitě: v maximálním možném rozsahu jsou zmapováni aktéři v lokalitě a jejich potřeby směrem k fungování sítě ve prospěch dětí a rodin, samotný výčet může být vůbec prvním popisem služeb pro děti a rodiny z nadrezortního hlediska a přispívá ke zvědomění rolí jednotlivých aktérů.

Zvědomění rolí jednotlivých aktérů: každý z aktérů si uvědomuje svou (i dílčí) roli v síti služeb pro děti a rodiny, tj. zná své kompetence a úkoly dané jednak zákony, jednak specifickými podmínkami v lokalitě, ale uvědomuje si také význam spolupráce s dalšími aktéry. Aktéři tak přesně znají svou vlastní roli a zároveň rozumí rolím ostatních aktérů.

Propojení aktérů v lokalitě: aktéři spolu komunikují ve smyslu případové práce, tj. ve smyslu potřeb dětí a rodin, s ohledem na zákonnou mlčenlivost a s ohledem na integritu dětí a rodin, s důrazem na působení v rovině prevence.

Implementace základních principů transformace do síťování, a tedy i činnosti jednotlivých aktérů: síťování lze vnímat jako aktivizaci terénu, která by se měla odvíjet od **základních principů transformace:**

- participace dítěte, respekt k dítěti
- potřeba vývoje, otevřené budoucnosti, perspektivy
- zdravé prostředí
- jistota, stabilita, bezpečí
- zapojení celé rodiny.

Co je síť služeb pro děti a jejich rodiny?

Síť služeb pro děti a jejich rodiny (dále jen síť) je soubor institucí, organizací a dalších subjektů, které na určitém geograficky vymezeném území (obec, město, obec s rozšířenou působností – dále jen ORP, region, kraj) svou činností ovlivňují situaci ohrožených dětí a rodin, ať už formálně na základě pravomoci vyplývající z legislativy, nebo neformálně, svým společenským posláním. **Základním principem fungování sítě je partnerství, mezioborová spolupráce a případné překonávání bariér, které spolupráci brání.**

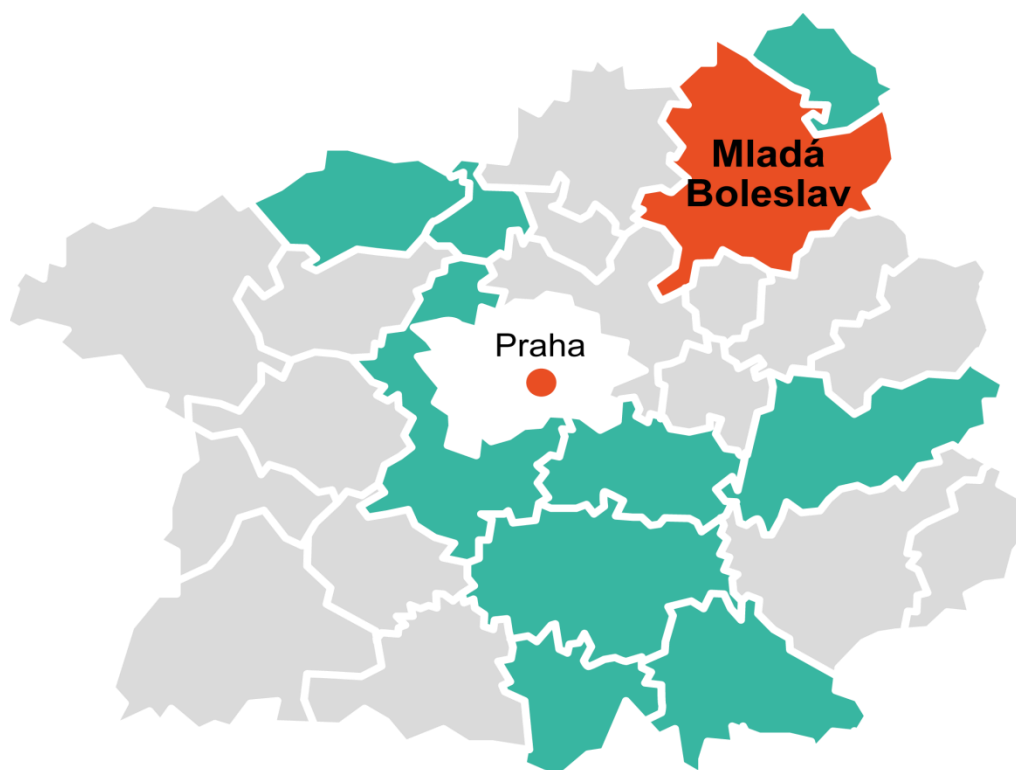
Kdo jsou aktéři sítě?

Aktéři sítě jsou subjekty v síti se vzájemně provázanými vztahy, založenými na spolupráci a sdílené či dílčí odpovědnosti. Jde o instituce poskytující služby dětem a rodinám (registrované sociální služby i neregistrované návazné služby), orgány samosprávy (městské a obecní úřady, zejména agenda odboru sociálních věcí, konkrétně oddělení sociálně-právní ochrany dětí, dále sociální a terénní pracovníci), školy, poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče), lékaře, soudce, městskou policii, Policii České republiky a další.

Kdo je síťář?

Síťář je nezávislý aktér sítě pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám. Jeho cílem je udržitelně propojit aktéry sítě, aby navzájem znali své možnosti a potřeby a mohli efektivně spolupracovat při řešení situací ohrožených dětí a rodin. Ve svém konání vychází z principů deinstitucionalizace a ze zmapovaných potřeb aktérů a jejich klientů směrem k fungování sítě jako celku. Vytváří prostor pro jejich spolupráci napříč rezorty.

Síťování v ORP Mladá Boleslav

Stručný popis lokality

Správní obvod ORP Mladá Boleslav leží v severní části Středočeského kraje. Sousedí s krajem Libereckým a Královéhradeckým. Dále hraničí s obvody Mělník, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Lysá nad Labem, Nymburk a Mnichovo Hradiště. ORP Mladá Boleslav patří mezi největší obvody ve Středočeském kraji, dle statistických údajů k 1. 1. 2016 je třetím největším obvodem v kraji z hlediska rozlohy (**810 km²**) i z hlediska počtu obyvatel (**109 186**). K tomuto datu byla hustota osídlení v ORP **135 osob/km²**. V krajském srovnání tvoří tento obvod nejvyšší počet obcí (**98**). Celkem **7** z těchto obcí má statut města.

Ekonomická základna ORP stojí **na automobilovém průmyslu**. Díky Škodě auto a.s. a dalším velkým společnostem, spolupracujícím s automobilovým průmyslem, dosahuje region v rámci kraje i v rámci ČR nadprůměrných ekonomických charakteristik. Rovněž míra nezaměstnanosti v regionu je nízká. Dle statistiky MPSV se podíl nezaměstnaných osob na počtu obyvatel v ORP v období posledního 1 roku pohybuje v rozmezí **od 1,8 do 2,1 %**. Za prací se do Mladé Boleslavi stěhují zahraniční dělníci i celé rodiny s dětmi převážně z Evropy (Slovenska, Polska, Ukrajiny), ale také z Vietnamu, Mongolska, Arménie, arabských zemí atd. Kromě toho se do této oblasti za prací přemisťuje řada nezaměstnaných z celé ČR. Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR (MPSV, 2015) byly v ORP Mladá Boleslav identifikovány **3 sociálně vyloučené lokality**, přičemž orientační odhad celkového počtu obyvatel v těchto lokalitách je 600 – 900.

Síť služeb pro děti a rodiny

Město Mladá Boleslav je poměrně dobře vybaveno veřejnými službami, naopak obce v okolí Mladé Boleslavi mají až na výjimky omezenější nabídku občanské vybavenosti. Rovněž téměř všichni poskytovatelé sociálních služeb pro rodiny s dětmi sídlí v Mladé Boleslavi. Pro tyto služby je charakteristické, že netvoří zcela kompletní spektrum (některé služby klienti vyhledávají za hranicemi ORP) a že některé služby nemají dostatečnou kapacitu.

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí Magistrátu města Mladá Boleslav (OSPOD) aktuálně tvoří tým 25 sociálních pracovníků, včetně vedoucích pracovníků.

Službu **sanace rodiny** v Mladé Boleslavi a okolí poskytuje **Respondeo, z.s.** v rámci projektu „**Pomoc dětem a rodinám na území ORP Mladá Boleslav**“. Cílovou skupinou poskytovatele jsou pouze rodiny s ohroženými dětmi. Práce s nimi se tedy zaměřuje na zmírnění nebo eliminaci příčin ohrožení dítěte a vyžaduje úzkou spolupráci s pracovníky OSPOD. V rámci dalšího tříletého projektu „**Zdravá rodina na Mladoboleslavsku**“ Respondeo, z.s. reagovalo na rostoucí poptávku po službě sanace rodiny v regionu a výrazně navýšilo její kapacitu.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi v ORP poskytují organizace **LUMA MB, z.s.** a **Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, z.s.** Tyto služby využívají jak rodiny s dětmi v péči OSPOD, tak rodiny v obtížných životních situacích, které již nevládají řešit své problémy vlastními silami a dospějí k rozhodnutí, že v tomto směru potřebují odbornou pomoc. Služby jsou tedy orientovány nejen na ohrožené děti a jejich rodiny, ale také na včasnou pomoc rodinám s dětmi a prevenci ohrožení dítěte. Oba poskytovatelé mají dále registrovány také **služby terénních programů**.

Odborné sociální poradenství v ORP poskytuje různým cílovým skupinám hned několik aktérů. Cílovou skupinou organizace **LUMA MB, z.s.** jsou oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče, děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby se zdravotním postižením, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby bez přístřeší, imigranti, azylanti, etnické menšiny, osoby komerčně zneužívané, pachatelé trestné činnosti. Cílovou skupinou organizace **Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, z.s.**, jsou imigranti a azylanti, senioři, osoby v krizi, pachatelé trestné činnosti a etnické menšiny.

Cílovou skupinou **Centra pro integraci cizinců, o.p.s.** jsou cizinci s legálním pobytem na území ČR, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. Nejen v Mladé Boleslavi tento poskytovatel zajišťuje také kurzy češtiny pro cizince a dobrovolnický program, jehož cílem je vytvářet prostor pro setkávání a vzájemná poznávání Čechů a cizinců.

Cílovou skupinou **Ambulantního centra Laxus (Laxus, z.ú.)** jsou zletilí i nezletilí uživatelé nelegálních drog a alkoholu, patologičtí hráči a jejich blízcí. Sociální a adiktologické služby uživatelům návykových látek a jejich rodinám nabízí rovněž **K-Centrum Mladá Boleslav** a **Centrum terénních programů Středočeského kraje**. Poskytovatelem obou uvedených služeb je **Semiramis, z.ú.** Cílová skupina klientů Ambulantního centra Laxus se od skupiny klientů využívajících služeb terénních programů a K-Centra liší především mírou motivace ke změně. Služby Ambulantního centra Laxus využívají klienti usilující o abstinenci a změnu životního stylu.

Služby **nízkoprahového zařízení a terénního programu pro děti a mládež** v Mladé Boleslavi poskytuje **Proxima Sociale, o.p.s.** Aktuálně jsou tyto služby v ORP poskytovány pouze dětem a dospívajícím v obtížné životní situaci od 11 do 19 let, případně až do 26 let.

Službu **telefonické krizové pomoci** v ORP poskytují aktéři **Linka důvěry SOS** a **LUMA MB, z.s.**

Službu **intervenčního centra** v ORP zajišťují rovněž dva aktéři, **LUMA MB, z.s.** a **Respondeo, z.s.** Oba uvedení aktéři poskytují také službu zaměřenou na **pomoc obětem trestných činů**.

Na území města Mladá Boleslav se nachází **Azylový dům pro matky s dětmi**, službu zde poskytují **R-Mosty, z.s.** Osamělí rodiče pečující o děti a nacházející se v situaci spojené se ztrátou bydlení mohou v případě splnění stanovených podmínek požádat o ubytování také v jedné ze **dvou ubytoven ve vlastnictví města Mladá Boleslav**.

Rodiny s dětmi s potřebou bezplatného individuálního, párového nebo rodinného psychologického poradenství a terapie nejčastěji směřují do péče pracovníků **Centra psychologicko-sociálního poradenství Středočeského**

kraje, v rámci jehož pobočky v Mladé Boleslavi pracuje celkem 5 psychologů a 2 sociální pracovníce. Uvedený poskytovatel velmi úzce spolupracuje s pracovníci OSPOD. Kromě psychologického poradenství a terapie se zaměřuje také na mediaci a asistovaný kontakt rodičů s dětmi. Aktuálně OSPOD v Mladé Boleslavi spolupracuje také s **Centrem rodinného poradenství** v Nymburce (**Semiramis, z.ú.**), které rodinám s ohroženými dětmi poskytuje základní i dlouhodobé rodinné poradenství s cílem podpořit, obnovit a stabilizovat vztahy uvnitř rodinných systémů a podporovat rodičovské kompetence směřující k řádné péči o děti. V současné době službu zajišťují 2 páry terapeutů ve složení muž a žena. **Poradenství a skupinovou psychoterapii** především dospělým jednotlivcům v Mladé Boleslavi poskytuje **Centrum psychoterapie**, v rámci kterého aktuálně probíhají 2 otevřené skupiny dynamického zaměření. Individuální a párovou psychoterapii a psychologické poradenství zaměřené na řešení konfliktů ve vztazích nabízí dospělým jednotlivcům, kteří mají potíže s konflikty nebo násilím ve vztazích, a kteří si uvědomují potřebu změny, aktuálně také **Respondeo, z.s.** v rámci projektu „**Jak na konflikty ve vztazích**“.

Psychoterapeutickou péči dětem, dospívajícím a dospělým a klinicko-psychologickou diagnostiku a poradenství poskytuje jako zdravotní zařízení **Středisko komplexní terapie, s.r.o.**, kde aktuálně pracuje tým 2 klinických psychologů a 2 psychologů s odbornou způsobilostí k výkonu povolání psychologa ve zdravotnictví. Rovněž v Oblastní nemocnici Mladá Boleslav, a.s. v rámci **Ambulance klinické psychologie** působí 2 kliničtí psychologové. Dalších nejméně 8 **psychologů** v Mladé Boleslavi poskytuje psychologické poradenství a terapii dětem nebo dospívajícím a jejich rodinám, jedná se o službu placenou.

V ORP působí přibližně 25 **pediatrů**. **Specializovaná péče pro děti a dorost** je zde dobře dostupná především díky **Dětskému oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.** a **3 poliklinikám**. Součástí nemocnice je také **Dětské centrum** poskytující služby dětem ve věku do 3 – 4 let, o které se jejich vlastní rodiče nemohou nebo nechtějí starat. Toto zařízení má zázemí také pro pobyty matek s dětmi se sociálními a zdravotními problémy, pobyty pro záchvat matek v péči o dítě a pobyty matek před utajeným porodem.

ORP Mladá Boleslav patří do působnosti **pedopsychiatra MUDr. Martiny Stegerové**. V regionu je také **Psychiatrická nemocnice Kosmonosy**, není zde však zastoupeno oddělení dětské psychiatrie.

Denní stacionář pro děti s mentálním a kombinovaným postižením od 7 let věku, **týdenní stacionář** pro děti s mentálním a kombinovaným postižením od 16 let věku a **odlehčovací služby** pro rodiče pečující o děti s mentálním a kombinovaným postižením od 7 let věku poskytuje organizace **Centrum 83. Pečovatelskou službu nebo službu osobní asistence** nabízejí dětem se zdravotním postižením celkem 3 organizace v ORP. Primárně se ovšem věnují spíše cílové skupině dospělých a seniorům.

Odbornou pomoc a podporu rodičům dětí do 7 let věku, které mají speciální potřeby, poskytují organizace zabývající se **ranou péčí**. Všichni poskytovatelé na území ORP Mladá Boleslav dojíždějí. Jedná se například o **Společnost pro ranou péči, z.s.**, **organizaci EDA cz, z.ú.**, **Diakonii ČCE**, **Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s.**

Vzdělávání dětí v ORP zajišťuje 56 mateřských škol, 34 základních škol, 3 základní školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, 3 základní umělecké školy, 16 středních škol, učilišť a vyšších odborných škol a 1 soukromá vysoká škola. V lokalitě sídlí **pedagogicko-psychologická poradna** i **speciálně pedagogické centrum**. Péči o děti s nařízenou ústavní výchovou v regionu zajišťují **2 dětské domovy – Dětský domov Krnsko a „Dětský domov Na Celně“** (Střední škola, Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov a Speciálně pedagogické centrum Mladá Boleslav).

Programy primární prevence školám nabízí řada aktérů, nejvíce škol v regionu využívá programy Centra primární prevence Středočeského kraje (Semiramis, z.ú.).

ORP Mladá Boleslav spadá do působnosti **Okresního státního zastupitelství a Okresního soudu v Mladé Boleslavi**. Tomuto státnímu zastupitelství a soudu je místně příslušné také **Středisko Probační a mediační služby v Mladé Boleslavi**. Aktuálně Okresní soud v Mladé Boleslavi otevírá diskuzi směřující k zavedení principů Cochemské praxe do opatrovnického řízení.

Významnými aktéry v síti služeb pro rodiny s dětmi jsou také **státní a městská policie**.

V ORP jsou činné **Místní akční skupina Boleslavsko, z.ú.** a **Místní akční skupina Mladoboleslavský venkov, z.ú.** Do 30. 9. 2018 zde působil **Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Mladá Boleslav**.

Průběh mapování potřeb a síťování

Síťování bylo v lokalitě zahájeno od 1. 11. 2016 a nadále zde probíhá. Hlavní mapování potřeb aktérů sítě služeb probíhalo od listopadu 2016 do ledna 2018. Síťačka se průběžně setkávala s pracovníci OSPOD a dalšími aktéry. Celkově za účelem mapování a síťování uskutečnila (k termínu vyhotovení dokumentu) přes 130 osobních setkání s aktéry sítě.

Nejčastěji zmiňované potřeby:

- **Potřeba podpory rodin s dětmi v situacích souvisejících se ztrátou bydlení** - tato potřeba byla reflektována především pracovníci OSPOD a poskytovateli sociálních služeb, jelikož v praxi nejčastěji řeší důsledky dlouhodobých problémů v rodinách s dětmi vedoucích ke ztrátě bydlení. Tuto potřebu, byť ne takto významně, vnímají také například aktéři z oblasti školství a zdravotnictví.
- **Potřeba větší kapacity a nabídky v oblasti pedopsychiatrické péče** – tato potřeba, kterou jako významnou vnímá většina aktérů v ORP, odráží stávající nedostatek psychiatrů s odpovídajícím vzděláním v oboru dětské psychiatrie v rámci celé ČR.
- **Potřeba větší kapacity a nabídky v oblasti psychologické péče pro děti a rodiny** – ze strany pracovníků OSPOD, ale i dalších aktérů, byla reflektována potřeba kapacitně a finančně dostupné psychologické péče pro děti i celé rodiny. Tématem některých aktérů byla také časová dostupnost této služby například pro děti v akutních krizových stavech.
- **Potřeba informovanosti a meziresortní spolupráce v síti** – potřebu získávat informace o službách dostupných pro cílovou skupinu dětí a jejich rodičů nejvíce reflektovali aktéři z oblasti školství a zdravotnictví. Lokální síťačka tuto potřebu identifikovala rovněž na úrovni obcí. Někteří aktéři potom zcela konkrétně a adresně hovořili o potřebě komunikace o některých oblastech spolupráce s jinými aktéry v síti služeb.
- **Potřeba větší kapacity služeb podporujících rodiny s dětmi** – především ze strany pracovníků OSPOD byla reflektována potřeba posílit kapacitu terénní formy sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a sanace rodiny. Oproti výstupům z mapování ovšem sami poskytovatelé těchto služeb situaci v současné době hodnotí jinak. Došlo k navýšení kapacity služby sanace rodiny. Aktéři sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi vnímají současnou situaci z hlediska poptávky klientů a jejich reálných kapacitních možností jako stabilizovanou.
- **Potřeba resocializační a terapeutické péče pro děti ohrožené v oblasti chování** - pracovníci OSPOD a někteří aktéři z oblasti školství negativně hodnotí absenci místně dostupné odborné péče pro děti s vážnými výchovnými problémy a poruchami chování poskytované v ambulantní formě.
- **Potřeba organizovat volný čas dětí a mládeže** – rovněž především pracovníci OSPOD a někteří poskytovatelé sociálních služeb v ORP postrádají větší kapacitu služeb pro děti a mládež nevhodně, rizikově trávicí svůj volný čas, tzv. neorganizovanou mládež. Služba, která by se věnovala cílové skupině dětí od 6 do 11 let, v ORP zcela chybí.
- **Potřeba podpory dětí selhávajících ve škole** – pracovníci OSPOD vnímají potřebu podpory těchto dětí především v oblasti doučování.
- **Potřeba podpory spolupráce s rodiči ohrožených nebo potenciálně ohrožených dětí** – v rámci mapování v oblasti školství zástupci škol často zmiňovali, že jim možnosti podporovat nebo nabízet pomoc potenciálně ohroženým nebo ohroženým dětem v praxi často komplikuje nezájem nebo nespolečnost ze strany jejich rodičů.
- **Potřeba dostupné kapacity Pedagogicko-psychologické poradny (v některých případech také Speciálně pedagogického centra) v Mladé Boleslavi** – tato potřeba vzešla především z rozhovorů se zástupci z oblasti školství.
- **Potřeba podpory pedagogů při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem** – rovněž tato potřeba byla zmiňována v rámci mapování v oblasti školství.

- **Potřeba služeb pro specifické cílové skupiny klientů** – jedná se například o služby pro děti s ADHD, s PAS a jejich rodiče, dále například o služby pro děti duševně nemocných rodičů, dospívající děti s rozvíjejícím se duševním onemocněním nebo mladé lidi opouštějící po dosažení zletilosti ústavní zařízení.

Na základě těchto zjištění se lokální síť aťka ve své činnosti zaměřovala na tato téma:

- Spolupráce sítě služeb pro děti a jejich rodiny v problémových situacích v ORP Mladá Boleslav
- Komplexní síť služeb pro děti a jejich rodiny v problémových situacích v ORP Mladá Boleslav

Shrnutí ze sítování

Spolupráce sítě služeb pro děti a jejich rodiny v problémových situacích v ORP Mladá Boleslav

Z rozhovorů v rámci mapování potřeb v síti služeb pro rodiny s dětmi vyplynulo, že řada aktérů se relativně dobře orientuje v oblasti potřebné spolupráce s pracovníci OSPOD, tedy v oblasti zákonem dané spolupráce v případech již ohrožených dětí. Na druhé straně řada aktérů sama pojmenovala nebo v rámci rozhovorů jako nedostatečnou deklarovala orientaci v oblasti služeb zaměřených na včasné řešení problémů rodin s dětmi a prevenci ohrožení dítěte. Nedostatek informací o preventivní síti služeb pro rodiny s dětmi se v různé míře a intenzitě ukázal jako významný u aktérů z oblastí školství a zdravotnictví. Jako nepojmenovaný, ovšem velmi patrný, se ukázal v rámci rozhovorů s představiteli obcí. S ohledem na zjištěné poznatky se lokální síť aťka rozhodla podpořit optimální fungování sítě zvýšením informovanosti těchto aktérů o zdrojích pomoci a podpory v síti služeb pro rodiny s dětmi v rámci společných setkání s poskytovateli sociálních služeb. Ve vztahu k aktérům z oblasti zdravotnictví a zástupcům obcí se ukázalo jako vhodné podpořit také jejich spolupráci s pracovníci OSPOD.

Setkání poskytovatelů sociálních služeb se zástupci školních poradenských pracovišť jednotlivých základních a středních škol s názvem „Podpora včasné intervence a prevence ohrožení dítěte“ proběhlo dne 23. 4. 2018 v prostorách Magistrátu města Mladá Boleslav. Zástupcům škol se zde představilo 9 poskytovatelů sociálních služeb, celkem bylo prezentováno přibližně 25 služeb, které uvedení poskytovatelé cílové skupině rodin s dětmi v ORP nabízejí. Setkání se zúčastnili také zástupci OSPOD. Vzhledem k tomu, že se OSPOD sám se školami přibližně 1x za rok setkává, nebyla problematika ohrožených dětí a spolupráce s OSPOD tématem setkání. Zúčastnění zástupci škol setkání v rámci zpětných vazeb označili jako informačně přínosné a do budoucna vnímají význam takovýchto setkání v intervalu 1x za 1 – 2 roky, aby se průběžně seznamovali s aktuálním děním na poli sociálních služeb. Předpoklad lokální sítě aťky, že by se konkrétní školy s některými konkrétními poskytovateli sociálních služeb chtěli setkat u kulatého stolu a hovořit s nimi více o možnostech konkrétní spolupráce, se nenaplnil. Předané informace školy v rámci odevzdaných zpětnovazebních dotazníků označily za dostačující.

Z mapování v oblasti školství vyplynulo další zajímavé téma, které má velký vliv na oblast včasné pomoci a prevence ohrožení dítěte. Ze zpětných vazeb zástupců škol vyplývá, že jejich možnosti preventivně působit na děti a nabízet pomoc dětem a rodinám v problémových situacích jsou limitovány především mírou motivace rodičů spolupracovat s pedagogy a naslouchat jejich doporučením k vyhledání vhodné odborné pomoci. V praxi se totiž často nedaří získat pro spolupráci právě rodiče dětí, které zástupci škol vnímají jako ohrožené nebo potenciálně ohrožené. Práce s těmito rodinami se dostává na hranici nebo již za hranice role a kompetence škol a lze předpokládat, že v tomto směru sebelepší znalost podpůrné sítě služeb nestačí. Je mnoho způsobů, jak lze oblast spolupráce s rodiči podporovat. Jednou z možností je podpora pozic školních sociálních pracovníků nebo sociálních pedagogů. Za velmi podnětný lze proto v tomto směru označit záměr jednoho z aktérů nabídnout školám ve městě Mladá Boleslav externě službu sociálního pracovníka, který by poskytoval pomoc a podporu rodinám s dětmi ve smyslu prevence ohrožení dítěte. S aktérem jsou nyní konzultovány alternativy nejvhodnějšího uchopení této problematiky a především financování služby s možností podání žádosti o poskytnutí dotace v rámci výzvy MPSV na „Podporu inovativních služeb pro ohrožené děti a rodiny“.

Možnost seznámit se s podpůrnou částí sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny v rámci mapování zhodnotila jako zajímavou a přínosnou také velká část oslovených praktických lékařů pro děti a dorost. Ve spolupráci s primářkou Dětského oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. bylo představení jednotlivých

poskytovatelů sociálních služeb z ORP naplánováno do seminářů, kterých se pediatři 1x za 1 – 2 měsíce v nemocnici účastní. V rámci této aktivity byla dohodnuta také spolupráce s OSPOD s tím záměrem, že alespoň jedno setkání bude věnováno oblasti vzájemné komunikace a spolupráce mezi lékaři a sociálními pracovníky OSPOD, neboť i tato potřeba vzešla z mapování potřeb v oblasti sociální i v oblasti zdravotnictví. S ohledem na časové možnosti nemocnice doposud proběhl pouze 1 takovýto seminář, na kterém se představil poskytovatel služeb sanace rodiny, intervenčního centra a programu „Jak na konflikty ve vztazích“ (Respondeo, z.s.). Předpokladem bylo pokračovat touto formou v představování dalších poskytovatelů do doby ukončení projektu. V rámci prvního setkání se ovšem ukázalo, že účast pediatriů na seminářích v nemocnici není v poslední době příliš velká, proto lokální síťačka aktuálně hledá další, efektivnější způsoby předávání informací této cílové skupině aktérů.

V rámci mapování potřeb aktérů na úrovni obcí nebyly zjištěny téměř žádné potřeby směrem k síti služeb pro rodiny s dětmi. Během rozhovorů se však jednoznačně ukázalo, že zástupci obcí mají velmi málo informací o možnostech pomoci a podpory v síti služeb pro rodiny s dětmi a stejně tak o oblastech spolupráce s pracovníky OSPOD. Setkávání se zástupci na úrovni obcí bude ovšem s ohledem na říjnové volby do zastupitelstev a s nimi související personální změny načasováno až na období začátku roku 2019.

Aktuálně lokální síťačka připravuje mailing listy s kontakty na zástupce školních poradenských pracovišť, pediatry a zástupce obcí. Záměrem je, aby poskytovatelé sociálních služeb i pracovníci OSPOD mohli tyto aktéry snadno informovat o svých aktivitách a službách pro cílovou skupinu rodin s dětmi. Všem aktérům bude dále poskytnuta „Prezentace spolupráce v síti služeb pro rodiny s dětmi“ s aktivními odkazy na konkrétní možnosti pomoci a podpory v ORP Mladá Boleslav. Prezentace aktérům popisuje varianty nutné a včasné pomoci v případě, že se v rámci své práce setkají s případy ohrožených nebo potenciálně ohrožených dětí. Aktérům z oblasti školství, zdravotnictví a představitelům obcí prezentace zvědomuje a podtrhuje jejich velkou roli v oblasti včasné pomoci a prevence ohrožení dítěte.

Komplexní síť služeb pro děti a jejich rodiny v problémových situacích v ORP Mladá Boleslav

Z mapování potřeb pracovníků OSPOD, konkrétně sociálních kurátorek pro děti a mládež, a aktérů z oblasti školství vzešla potřeba dostupné terapeutické a resocializační péče pro děti s vážnými výchovnými problémy a poruchami chování. Obecně tito aktéři na území celého bývalého okresu Mladá Boleslav negativně hodnotili nedostupnost služby ambulantního pracoviště střediska výchovné péče. Stávající praxi, kdy jsou rodiny s dětmi s poruchami chování směřovány do SVP za hranicemi ORP, vnímají jako neefektivní, jelikož řada rodin tuto pomoc nakonec z mnoha důvodů, především finančních a časových, nevyhledá a problémy těchto dětí zůstávají neřešené. Z informací MŠMT vyplývá, že systémové řešení absence ambulantních SVP v rámci jednotlivých okresů v ČR v blízké době není reálné. Proto se lokální síťačka nyní zabývá hledáním alternativního řešení. Ve spolupráci s Odborem sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav je aktuálně řešena možnost vytvoření odborného týmu (etoped, psycholog, sociální pracovník), který by s dětmi s poruchami chování v ORP pracoval v rámci sociální služby. Byli osloveni aktéři místní sítě služeb pro rodiny s dětmi s tím, aby zvážili možnost rozšíření svých služeb pro tuto cílovou skupinu dětí. V měsíci listopadu proběhlo pracovní setkání aktérů, které téma oslovilo.

Pracovnice OSPOD a někteří poskytovatelé sociálních služeb v ORP postrádají větší kapacitu služeb pro děti a mládež s rizikovým chováním, nevhodně trávící svůj volný čas. Kapacitní možnosti služby NZDM pro děti od 11 do 19 až 26 let jsou v některých obdobích roku nedostačující. Služba, která by se věnovala cílové skupině dětí od 6 do 11 let v ORP zcela chybí. V měsíci září bylo k tomuto tématu v rámci Odboru sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav svoláno společné setkání s poskytovatelem služby NZDM v ORP, kterým je organizace Proxima Sociale, o.p.s. Bylo dohodnuto, že možnosti rozšíření této služby pro cílovou skupinu dětí od 6 do 11 let, včetně hledání vhodných prostor a způsobů financování, budou v následujícím období stávajícím poskytovatelem ve spolupráci s Odborem sociálních věcí řešeny.

Potřeby dítěte (a jeho rodiny) a úrovně podpory

Níže uvedený popis odpovídá horizontální úrovni sítě služeb, tedy jednotlivým potřebám dětí, a vertikální úrovni sítě, tedy jednotlivým úrovním podpory dítěte (podrobně viz obrázek č. 1: Úrovně podpory dítěte a rodiny z hlediska jejich potřeb). Potřeby dětí byly odvozeny ze strukturovaného vyhodnocování situace dítěte a rodiny dle zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD.

Potřeby dítěte

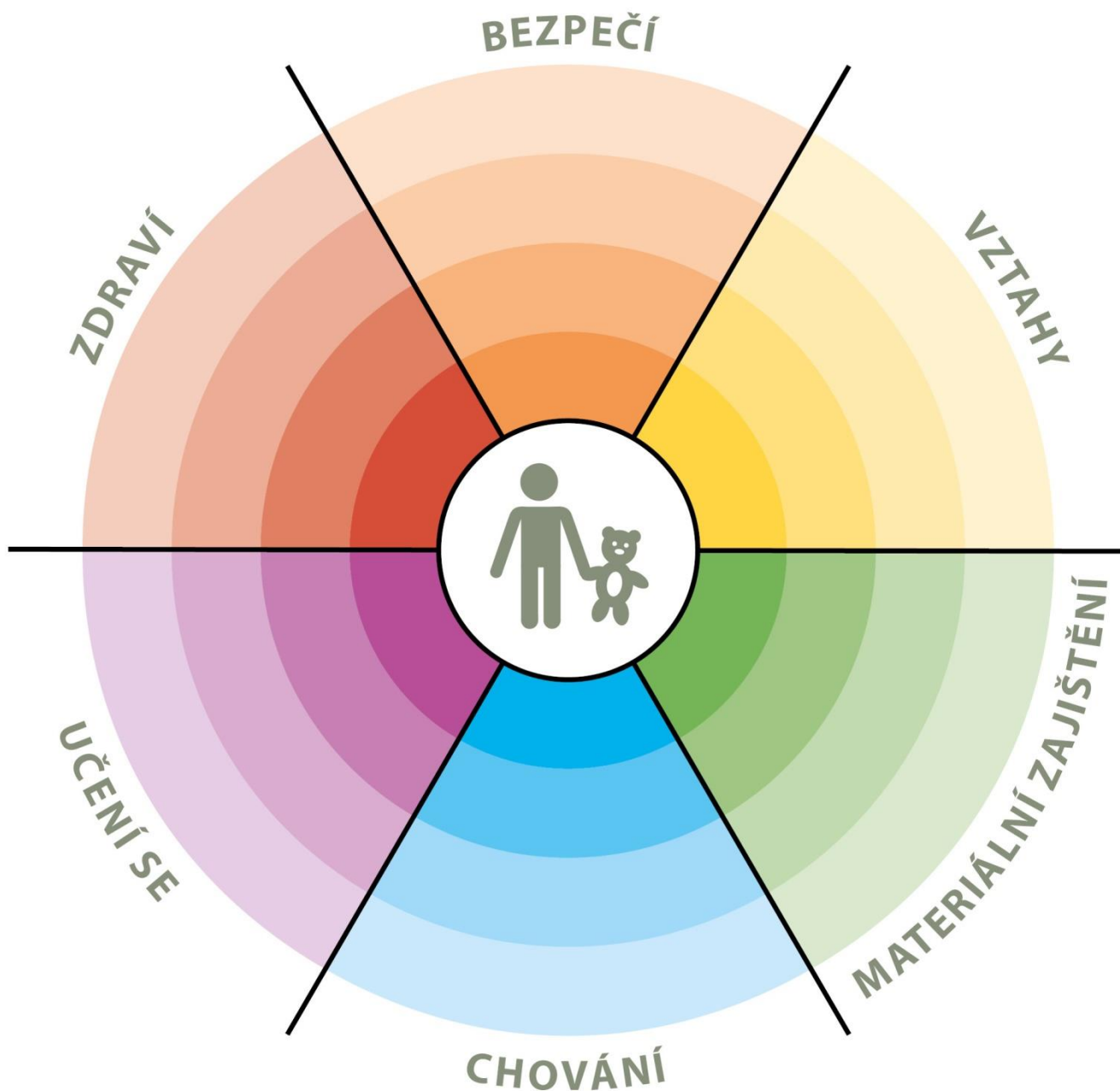
- **Vztahy:** potřeba rozumět vztahům k blízkým osobám, potřeba stabilních a bezpečných vazeb, vrstevnických vztahů, pozitivního vztahu k sobě samému apod.
- **Bezpečí:** potřeba bezpečného prostředí (prostředí rodiny i komunity), subjektivního pocitu bezpečí, životní stability, srozumitelnosti okolního světa, rozvoje kompetencí k rozpoznání nebezpečí apod.
- **Zdraví:** potřeba celkové duševní a tělesné pohody, dobrá péče o zdravotní stav dítěte, vztah k vlastnímu zdraví, podmínky pro zdravý vývoj apod.
- **Učení se:** potřeba poznávání okolního světa, porozumění událostem, nabývání zkušeností, motivace k učení a poznávání, rozvoj zvědavosti a sebepoznání apod.
- **Chování:** potřeba poznávat hranice, učit se normám, rozumět vlastnímu chování, mít respekt k ostatním apod.
- **Materiální zajištění:** potřeba zajištění základních životních potřeb tak, aby byl umožněn zdravý vývoj dítěte, přiměřená výživa, odpovídající vybavení včetně školních nebo zdravotních pomůcek apod.

Aktéři podpory dítěte a rodiny

- **Aktéři přímé podpory dítěte:** služby a další podpůrné aktivity směřující přímo k dítěti na bázi individuálního přístupu, zároveň jde o služby umožňující přímý přístup dítěte (dítě samo se může na poskytovatele služby obrátit), zaměření na dítě je odvozeno z Úmluvy o právech dítěte a zákona o SPOD, které připouštějí možnost ochrany dítěte v situacích, kdy dojde k narušení vztahu mezi dítětem a rodičem.
- **Aktéři přímé podpory rodiny:** služby a další podpůrné aktivity směřující k podpoře rodiny tak, aby byla schopna naplnit ochrannou a podpůrnou roli vůči dítěti, tedy služby posilující kompetence rodičů, podpora zahrnuje vždy zároveň dítě i rodiče.
- **Aktéři širší podpory:** jedná se o služby a další podpůrné aktivity, jejichž primárním účelem není poskytování specifické podpory rodinám a dětem, rodiny a děti spadají do cílové skupiny poskytovatelů těchto služeb, přitom je podstatné, zda si aktéři jsou své role vědomi a naplňují ji.
- **Podpora v rámci komunity:** komunita je pojímána jako významný zdroj podpory. Zdroje obce a lokality je důležité popsat a provázat s potřebami rodin a dětí, komunitní zdroje jsou považovány za rozsáhlý, ale doposud málo využitý potenciál podpory dětí a rodin.

Obrázek č. 1

ÚROVNĚ PODPORY DÍTĚTE A RODINY Z HLEDISKA JEJICH POTŘEB

Úrovně podpory:

- aktéři přímé podpory dítěte
- aktéři přímé podpory rodiny
- aktéři širší podpory
- podpora v rámci komunity

Optimální a reálná síť služeb reagující na potřeby dětí (a jejich rodin) na úrovni obcí s rozšířenou působností

Model sítě služeb na území ORP je pro účely projektu definován tak, že se **jedná o výčet aktérů, kteří v dané lokalitě přispívají k naplnění potřeb dětí**, tedy tvoří podpůrnou síť pro rodiny s dětmi s působností na území konkrétního ORP, včetně služeb nadregionálních. **Výčet aktérů je odvozen od otázky:**

„Kdo a jak je schopen naplnit potřeby dětí a rodin žijících v tomto regionu?“

Jak chápeme optimální a reálnou síť služeb?

Optimální síť služeb je modelovou, žádoucí podobou sítě, reálná síť služeb je zjištěným obrazem sítě aktérů v dané lokalitě (regionu). Porovnáním modelu a reálné místní sítě je možné zjistit, jaké služby je třeba v lokalitě dále rozvíjet.

Optimální síť služeb

Model **optimální sítě služeb** je výčtem možných aktérů, kteří jsou relevantní k naplnění jednotlivých potřeb dětí na všech čtyřech úrovních podpory². Model nastiňuje, jak by síť měla vypadat, aby z ní žádná rodina „nevypadla“ a děti v lokalitě mohly žít v bezpečí ve vlastních rodinách. To je cílový stav i z hlediska transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny. Z hlediska samosprávy jde o zajištění kvality života rodin v území, které spravují.

Aktéři přitom nejsou vymezeni svou rezortní příslušností, **ale rozsahem aktivit, které ve prospěch dětí vykonávají nebo by vykonávat mohli**. V praxi jsou aktivity aktérů v mnoha případech nastaveny spíše zvykově³ a nejsou využívány v plném rozsahu, případně nejsou využívány alternativně. Využití kapacit stávajících aktérů v lokalitě v maximálním možném rozsahu je přitom vysoce efektivním způsobem pokrytí potřeb dětí a rodin. Model optimální sítě **není a ani nemůže být vyčerpávajícím výčtem aktérů**. Je to způsobeno jednak odlišnou podobou jednotlivých lokalit a jejich potřeb, jednak širokou škálou služeb pro děti a rodiny. Model optimální sítě služeb má inspirativní (vzorový) charakter. Popis rolí aktérů sítě naleznete v příloze dokumentu.

Model optimální sítě jako inspirace pro tvorbu sítě

Model optimální sítě služeb je **v první řadě inspirací pro to, jakým způsobem je možné uvažovat o potřebách dětí a možnostech jejich naplnění**. Zároveň otevírá širší, někdy netradiční náhled na jednotlivé aktéry a rozsah jejich činnosti.

Reálná síť služeb

Reálná síť služeb na území ORP je výčtem aktérů, kteří skutečně pokrývají potřeby v místě žijících dětí a rodin. Není přitom podstatné, zda je aktér přítomen přímo v lokalitě, nebo je pro děti a rodiny služba dostupná z jiného ORP či kraje.

Reálná síť služeb má **odlišnou podobu v každé lokalitě**, kdy kromě v místě působících aktérů odráží též specifické potřeby dětí a rodin dané především podmínkami lokality.

² Viz obrázek č. 1: Úrovně podpory dítěte a rodiny z hlediska jejich potřeb.

³ Činnost aktérů podpůrné sítě pro děti a rodiny je vymezena v první řadě příslušnými zákony, nicméně je žádoucí zamýšlet se nad hranicemi jejich kompetencí – co všechno by každý aktér mohl dělat, včetně rezortních přesahů a aktivního zapojení do případové práce.

Síť služeb v každé lokalitě by měla zahrnovat zejména služby preventivního charakteru, služby vzájemně propojené a navazující a zároveň by měla být dostatečně pružná tak, aby reagovala na měnící se potřeby dětí a rodin.

Analýza reálné sítě služeb a návrh její optimální podoby

Analýza reálné sítě služeb zahrnuje přehled aktérů místní sítě – jsou zde zachyceni dostupní aktéři ve všech rolích, v nichž mohou působit, a reagovat tak na potřeby dětí v různých oblastech (vztahy, bezpečí, zdraví, učení se, chování a materiální zajištění) – podrobně viz tabulka č. 1. Reálná síť odráží výstupy mapování provedeného lokálním síťářem a výstupy spolupráce s místními aktéry. Aktéři jsou v tabulce uvedeni typologicky dle subjektu či typu služby. Míra podrobnosti popisu aktérů závisí na velikosti lokality a počtu aktérů.

Kde je prostor pro rozvoj sítě – návrhová část

Reálnou síť služeb zjištěnou v rámci lokality síťáři porovnávali s modelem optimální sítě služeb a s rozsahem potřeb dětí a rodin v lokalitě. Byly tak zjištěny:

- potřeby, které jsou naplněny dostatečně;
- potřeby, které nejsou naplněny vůbec, protože příslušní aktéři nejsou v lokalitě dostupní (nevyplněná, bílá místa v tabulce);
- potřeby, které nejsou naplněny dostatečně z důvodu kapacity, dostupnosti, zacílení služby apod. (aktéři označeni barevně – **oranžovou barvou**); jedná se o oblast dalšího možného rozvoje.

Podrobnější popis a zhodnocení sítě k jednotlivým oblastem potřeb (např. vztahy, bezpečí, zdraví a další) najdete v komentáři k tabulce sítě služeb. Obsahem jsou i doporučení pro rozvoj místní sítě v jednotlivých oblastech.

Jak může být analýza reálné sítě služeb využita?

Analýza bude sloužit představitelům samospráv, poskytovatelům služeb a jejich klientům, donátorům nebo dalším osobám a organizacím, kteří mohou podpořit rozvoj potřebných služeb. Na základě zjištění popsanych analýzou reálné sítě služeb mohou uplatňovat požadavky na další rozvoj sítě (např. v rámci projektových žádostí, komunitních plánů, dotačních programů apod., kdy analýza reálné sítě služeb slouží jako relevantní podklad prokazující podrobné nadrezortní zmapování dostupných služeb).

OPTIMÁLNÍ SÍŤ SLUŽEB PRO DĚTI A JEJICH RODINY

		ÚROVNĚ PODPORY			
		aktéři přímé podpory dítěte	aktéři přímé podpory rodiny	aktéři širší podpory	podpora v rámci komunity
POTŘEBY DÍTĚTE	VZTAHY žít v bezpečném vztahu k sobě, k rodině a komunitě, být přijímán	<ul style="list-style-type: none"> psycholog, psychiatr svěpomocná skupina nizkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník metodik primární prevence, školní metodik prevence programy pro třídní kolektivy inkluzivní programy školní psycholog výchovný poradce učitel, vychovatel služby náhradní rodinné péče (např. kontakt s rodinou) sociální pracovník pobytového zařízení sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) krizové centrum orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) 	<ul style="list-style-type: none"> rodinné centrum rodinná poradna rodinné konference mediace SAS NZDM OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> volnočasové aktivity (sport, skaut, umělecké kroužky) intervenční centrum poradna pro oběti trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> komunitní centrum komunitní akce zázemi pro setkávání sousedské spolky svěpomocné skupiny
	BEZPEČÍ žít v bezpečí a stabilitě	<ul style="list-style-type: none"> NZDM, terénní pracovník kontaktní centrum, terénní program pro uživatele návykových látek volnočasové aktivity krizové centrum linka bezpečí škola, školní poradenské pracoviště (ŠPP) peer program komunitní centrum středisko výchovné péče (SVP) - ambulantní zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) lékař učitel Policie ČR, městská policie, asistent prevence kriminality OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> SAS NZDM, terénní pracovník asistent prevence kriminality krizová linka pro rodiče osvěta programy primární prevence rodinné centrum rodinná poradna rodinné konference intervenční centrum rodičovská skupina kontaktní centrum, terénní program pro uživatele návykových látek krizová respitní péče program podpory sousedství OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> Policie ČR, městská policie, asistent prevence kriminality sociální pracovník na obci poradna pro oběti trestných činů starosta, samospráva soud specialista na prevenci na úrovni obce nebo kraje integrováný záchranný systém 	<ul style="list-style-type: none"> dny sousedství preventivní akce v obci osvěta bezpečná hřiště, prostor pro volnočasové aktivity
	ZDRAVÍ vyrůstat v celkové tělesné a duševní pohodě	<ul style="list-style-type: none"> pediatr, pediatrická sestra pečovatelská služba raná péče školní programy podpory zdraví NZDM, terénní pracovník kontaktní centrum, terénní program pro uživatele návykových látek dětský psychiatr, psycholog školní psycholog dětský terapeut OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> SAS raná péče kontaktní centrum, terénní program pro uživatele návykových látek domácí sestra psychiatri, psycholog pro dospělé respitní služba rodinná terapie OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> nemocnice – dětské oddělení pohotovost specialisté – např. dětská chirurgie, ORL, apod. poradna pro závislosti (AT poradna) ozdravná léčebna 	<ul style="list-style-type: none"> preventivní akce na podporu zdraví osvěta dotace obce/kraje na akce na podporu zdraví (vitaminy, ovoce) nebo zlepšování životního prostředí podpora sportu (zázemi)
	UČENÍ SE rozvíjet svůj potenciál, mít radost z poznávání a učení	<ul style="list-style-type: none"> škola sociální pedagog, školský sociální pracovník výchovný poradce pracovník primární prevence NZDM, terénní pracovník volnočasové aktivity pedagogicko-psychologická poradna (PPP) SVP lékař podpora školní přípravy (doučování) asistent pedagoga OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> PPP, SVP SAS rodinné centrum (výchova, učení) sociální pedagog, školský sociální pracovník školní psycholog výchovný poradce etoped, psycholog OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> ŠPP dům dětí a mládeže (DDM) škola (přesah do komunity) SVP 	<ul style="list-style-type: none"> zázemi pro vzdělávání (knihovny, prostory pro kroužky, poznávací stezky) ocení vzdělávání (učitelé, žáci, vědci) kulturní akce zahraniční spolupráce dotace obce na pomůcky, dojíždění (do školy)
	CHOVÁNÍ znát hranice, dostat povzbuzení, učit se respektu k sobě i ostatním	<ul style="list-style-type: none"> peer program škola (práce s konkrétním dítětem) asistent pedagoga odborná poradenská pomoc (psycholog, etoped, psychiatr) resocializační program SVP pobytová služba (krátkodobá) probační a mediální služba (PMS) OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> škola (poradenství, spolupráce s rodiči) SAS NZDM - rodičovské skupiny SVP (poradenské/ambulantní služby) asistované kontakty a předávání OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> škola (klíma, práce s kolektivy, apod.) volnočasové aktivity zaměřené na posilování zdravých vztahů (skaut, Sokol, sport) církev PMS, resocializační program krizový pobyt 	<ul style="list-style-type: none"> sousedské a komunitní akce BESIP
MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ mít zajištěny základní potřeby, nemít hlad, mít dobré zázemí	<ul style="list-style-type: none"> rodinné centrum krizové centrum materiální a potravinová pomoc dům na půl cesty ZDVOP pobytová služba OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> občanská poradna dluhová poradna sociální pracovník obce SAS sociální rehabilitace materiální a potravinová pomoc právní pomoc azylové bydlení sociální bydlení nadace a nadační fondy OSPOD 	<ul style="list-style-type: none"> úřad práce bytová koncepce města komunitní akce zázemi pro setkávání 	<ul style="list-style-type: none"> program obědy do škol pracovní příležitosti obce 	

Analýza reálné sítě služeb a návrh její optimální podoby v ORP Mladá Boleslav

Tabulka č. 1

		ÚROVNĚ PODPORY			
		aktéři přímé podpory dítěte	aktéři přímé podpory rodiny	aktéři širší podpory	podpora v rámci komunity
POTŘEBY DÍTĚTE	VZTAHY	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní poradenská pracoviště školská poradenská pracoviště Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. Linka důvěry SOS a Centrum psychoterapie Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Sanace rodiny, Respondeo, z.s. Podpora rodiny, LUMA MB, z.s. SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s. Ambulantní centrum Laxus, Laxus, z.ú. Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. NZDM - Klub Činžák a terénní program, Proxima Sociale, o.p.s. OSPOD MB školní psycholog dětský psycholog, terapeut krizové centrum (krizová služba) asistované kontakty rodičů s dětmi SVP sociální a adiktologické služby NZDM 	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní a školská poradenská pracoviště Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství Semiramis, z.ú. Centrum psychoterapie Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Ambulantní centrum Laxus, Laxus, z.ú. Podpora rodiny, LUMA MB, z.s. SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s. Fokus MB, z.s. Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. Sanace rodiny, Respondeo, z.s. projekt „Jak na konflikty ve vztazích“ Respondeo, z.s. OSPOD MB asistované kontakty rodičů s dětmi rodinný terapeut SVP sociální a adiktologické služby 	<ul style="list-style-type: none"> programy primární prevence oblastní metodik prevence ZUŠ volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež (Dům dětí a mládeže, sport, junák, pionýrské skupiny, umělecké kroužky atd.) Intervenční centrum MB, LUMA MB, z.s. Intervenční centrum Respondeo, z.s. „Pomoc obětem trestných činů“, LUMA MB, z.s. „Pomoc a podpora obětem trestných činů“, Respondeo, z.s. 	<ul style="list-style-type: none"> rodinná a mateřská centra aktivity pořádané na úrovni obcí spolková činnost církevní spolky MAS knihovny spolkové domy v obcích jako zázemí pro setkávání
		žít v bezpečném vztahu k sobě, k rodině a komunitě, být přijímán			

BEZPEČÍ

Žít v bezpečí
a stabilitě

- NZDM - Klub Činžák a terénní program, Proxima Sociale, o.p.s.
- K-Centrum Mladá Boleslav, Semiramis, z.ú.
- Centrum terénních programů Středočeského kraje, Semiramis, z.ú.
- Terénní programy, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s.
- Terénní program LUMA, LUMA MB, z.s.
- Linka důvěry SOS
- Krizová linka LUMA, LUMA MB, z.s.
- Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje
- Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú.
- Středisko komplexní terapie, s.r.o.
- Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- soukromé psychologické praxe
- školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU)
- školní poradenská pracoviště
- pediatři, SZP
- Policie ČR
- MP, asistenti prevence kriminality
- OSPOD MB
- asistované kontakty rodičů s dětmi
- ZDVOP
- dětský psycholog, terapeut
- školní psycholog
- NZDM
- Linka důvěry SOS
- Krizová linka LUMA, LUMA MB, z.s.
- Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje
- Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú.
- Centrum psychoterapie
- Středisko komplexní terapie, s.r.o.
- Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- soukromé psychologické praxe
- Intervenční centrum MB, LUMA MB, z.s.
- Intervenční centrum Respondeo, z.s.
- projekt „Jak na konflikty ve vztazích“, Respondeo, z.s.
- K-Centrum Mladá Boleslav, Semiramis, z.ú.
- Centrum terénních programů Středočeského kraje, Semiramis, z.ú.
- Terénní programy, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s.
- Terénní program LUMA, LUMA MB, z.s.
- Fokus MB, z.s.
- lékaři, SZP
- Policie ČR
- MP, asistenti prevence kriminality
- OSPOD MB
- asistované kontakty rodičů s dětmi
- svépomocné skupiny
- programy primární prevence
- rodinná a mateřská centra
- volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež (Dům dětí a mládeže, sport, junák, pionýrské skupiny, umělecké kroužky atd.)
- IZS
- samosprávy obcí
- manažer prevence kriminality
- Okresní soud v Mladé Boleslavi
- Okresní státní zastupitelství v Mladé Boleslavi
- PMS ČR, Středisko Mladá Boleslav
- „Pomoc obětem trestných činů“, LUMA MB, z.s.
- „Pomoc a podpora obětem trestných činů“, Respondeo, z.s.
- Babybox, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- projekt „Bezpečná Mladá Boleslav“
- Den bezpečí
- Osvětová činnost PČR
- preventivní aktivity pořádané v rámci obcí
- BESIP
- bezpečná hřiště
- MAS

	<p>ZDRAVÍ</p> <p>vyrůstat v celkové tělesné a duševní pohodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pediatr, lékař specialista, SZP • Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje • Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. • Středisko komplexní terapie, s.r.o. • Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. • soukromé psychologické praxe • Společnost pro ranou péči, z.s. • Eda cz, z.ú. • Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. • Diakonie ČCE • K-Centrum Mladá Boleslav, Semiramis, z.ú. • Centrum terénních programů Středočeského kraje, Semiramis, z.ú. • Ambulantní centrum Laxus, z.ú. • Speciálně pedagogické centrum MB • Centrum 83 • Spokojený domov, o.p.s. • Jistoty domova, z.ú. • Pečovatelská služba města Mladá Boleslav • Městské centrum komplexní péče Benátky nad Jizerou • OSPOD MB • dětský neurolog • logoped • dětský psycholog, terapeut • krizové centrum (krizová služba) • pedopsychiatr • sociální a adiktologické služby • raná péče • respitní péče • paliativní péče 	<ul style="list-style-type: none"> • praktický lékař, lékař specialista, SZP • psychiatr • Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje • Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. • Linka důvěry SOS a Centrum psychoterapie • Středisko komplexní terapie, s.r.o. • Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. • soukromé psychologické praxe • Společnost pro ranou péči, z.s. • Eda cz, z.ú. • Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. • Diakonie ČCE • K-Centrum Mladá Boleslav, Semiramis, z.ú. • Centrum terénních programů Středočeského kraje, Semiramis, z.ú. • Ambulantní centrum Laxus, z.ú. • Centrum 83 • Spokojený domov, o.p.s. • Jistoty domova, z.ú. • Pečovatelská služba města Mladá Boleslav • OSPOD MB • respitní péče • raná péče • paliativní péče • AT poradna • sociální a adiktologické služby 	<ul style="list-style-type: none"> • Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. • Dětské oddělení • Dětská pohotovost • specializovaná pracoviště • Dětské centrum • IZS • Babybox, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. 	<ul style="list-style-type: none"> • projekt „Zdravé město Mladá Boleslav“ • školní programy na podporu zdraví • preventivní akce na podporu zdraví a zdravého životního stylu • osvětové akce • podpora sportu • zdravotní pojišťovny
--	---	---	---	---	--

	<p>UČENÍ SE</p> <p>rozvíjet svůj potenciál, mít radost z poznávání a učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní poradenská pracoviště PPP Mladá Boleslav SPC Mladá Boleslav Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Sanace rodiny, Respondeo, z.s. Podpora rodiny, LUMA MB, z.s. SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z..s. Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. OSPOD MB NZDM - Klub Činžák a terénní program, Proxima Sociale, o.p.s. Dobrovolnické centrum Magistrátu města Mladá Boleslav volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež (Dům dětí a mládeže, sport, junák, pionýrské skupiny, umělecké kroužky atd.) OSPOD MB dětský psycholog, terapeut školní psycholog větší kapacita PPP, SPC SVP volnočasové aktivity pro sociálně slabé děti podpora spolupráce škola rodiče podpora dětí selhávajících ve škole NZDM 	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní poradenská pracoviště PPP Mladá Boleslav SPC Mladá Boleslav Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. Linka důvěry SOS a Centrum psychoterapie Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Sanace rodiny, Respondeo, z.s. Podpora rodiny, LUMA MB, z.s. SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z..s. Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. OSPOD MB Dobrovolnické centrum Magistrátu města Mladá Boleslav OSPOD MB dětský psycholog, terapeut školní psycholog větší kapacita PPP, SPC SVP podpora spolupráce škola rodiče 	<ul style="list-style-type: none"> Odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Mladá Boleslav Nadační fond „Šance pro děti“ MAP aktivity škol s přesahem do komunity rodičovské rady sdružení rodičů na podporu školy podpora dětských projektů a iniciativ vzdělávání pedagogů Centrum primární prevence Středočeského kraje, Semiramis, z.ú. Centrum intervenčních programů, Semiramis, z.ú. Centrum vzdělávacích aktivit, Semiramis, z.ú. podpora pedagogů při vzdělávání dětí s OMJ 	<ul style="list-style-type: none"> aktivity související se životem v obci kulturní akce knihovny muzea materiální podpora žáků a studentů (dotace na jízdné, stravování, pomůcky) MAS Šablony II
--	---	---	---	--	---

	<p>CHOVÁNÍ</p> <p>znát hranice, dostat povzbuzení, učit se respektu k sobě i ostatním</p>	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní poradenská pracoviště PPP Mladá Boleslav SPC Mladá Boleslav Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Centrum primární prevence Středočeského kraje, Semiramis, z.ú. Centrum intervenčních programů, Semiramis, z.ú. Centrum vzdělávacích aktivit, Semiramis, z.ú. preventivní programy pro školy, Slánka, z.s. NZDM - Klub Činžák a terénní program, Proxima Sociale, o.p.s. Ambulantní centrum Laxus, z.ú. PMS ČR OSPOD MB větší kapacita PPP větší kapacita SPC školní psycholog dětský psycholog, terapeut sociální a adiktologické služby pro děti SVP dostupná kapacita a nabídka programů školské primární prevence 	<ul style="list-style-type: none"> školy (MŠ, ZŠ, SŠ a SOU) školní poradenská pracoviště PPP Mladá Boleslav SPC Mladá Boleslav Centrum psychologicko-sociálního poradenství STČ kraje Centrum rodinného poradenství, Semiramis, z.ú. Středisko komplexní terapie, s.r.o. Ambulance klinické psychologie, Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. soukromé psychologické praxe Sanace rodiny, Respondeo, z.s. Podpora rodiny, LUMA MB, z.s. SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s. Ambulantní centrum Laxus, z.ú. PMS ČR OSPOD MB větší kapacita PPP větší kapacita SPC školní psycholog dětský psycholog, terapeut sociální a adiktologické služby pro dospělé SVP 	<ul style="list-style-type: none"> volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež (Dům dětí a mládeže, sport, junák, pionýrské skupiny, umělecké kroužky atd.) rodinná a mateřská centra sportovní kluby církevní spolky 	<ul style="list-style-type: none"> aktivity pořádané na úrovni obcí BESIP
--	--	--	---	---	---

MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

mít zajištěny základní potřeby, nemít hlad, mít dobré zázemí

- Materiální a potravinová pomoc, LUMA MB, z.s.
- Materiální a potravinová pomoc, R-Mosty, z.s.
- projekt „Obědy pro děti“, Women for women, o.p.s.
- Dětské centrum Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- Dětské oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- Dětský domov Krnsko
- Dětský domov „Na Celně“, Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov, Přípravný stupeň základní školy speciální, Školní družina, Speciálně pedagogické centrum
- Azylový dům pro matky s dětmi, R-Mosty, z.s.
- 2 ubytovny pro osamělé rodiče s dětmi ve správě majetku města Mladá Boleslav
- Podpora rodiny, LUMA MB, z.s.
- SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s.
- Sanace rodiny, Respondeo, z.s.
- OSPOD MB
- krizové bydlení pro rodiny s dětmi
- dostupné sociální a dostupné bydlení
- ZDVOP
- Úřad práce ČR, Kontaktní pracoviště Mladá Boleslav
- Podpora rodiny, LUMA MB, z.s.
- SAS pro rodiny s dětmi, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s.
- Sanace rodiny, Respondeo, z.s.
- Poradna LUMA, LUMA MB, z.s.
- Odborné sociální poradenství, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, z.s.
- Sociální poradenství, Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.
- Fokus Mladá Boleslav, z.s.
- Azylový dům pro matky s dětmi, R-Mosty, z.s.
- Krizový pokoj pro matky s dětmi v rámci Dětského centra Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.
- 2 ubytovny pro rodiče s dětmi ve správě majetku města Mladá Boleslav
- 2 ubytovny pro muže a ženy jednotlivce ve správě majetku města MB
- Noclehárna pro dospělé jednotlivce, Naděje, o.p.s.
- Materiální a potravinová pomoc, LUMA MB, z.s.
- Materiální a potravinová pomoc, R-Mosty, z.s.
- OSPOD MB
- krizové bydlení pro rodiny s dětmi
- dostupné sociální a dostupné bydlení
- ZDVOP
- bytová koncepce města
- charitativní sbírky
- nadace a nadační fondy
- pracovní příležitosti obcí
- angažovanost obcí pomáhat v individuálních situacích svým občanům
- donátoři

Komentář k tabulce sítě služeb a naplňování potřeb dětí (a jejich rodin) v ORP Mladá Boleslav a návrh k optimalizaci sítě

VZTAHY – žít v bezpečném vztahu k sobě, k rodině a komunitě, být přijímán

Vztahová oblast je v současné době jednou z nejkomplicovanějších jak mezi dětmi, tak i mezi dospělými. Podpoře v této oblasti se věnuje řada odborníků a organizací. Jako základní pilíř pomoci ohroženému dítěti lze považovat OSPOD, který se zabývá různými oblastmi života dítěte i rodiny. OSPOD rodiny s dětmi dále dle potřeby odkazuje na další aktéry. Úzce spolupracuje s poskytovateli sociálních služeb (sanace rodiny, sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, poskytovateli odborného sociálního poradenství pro různé cílové skupiny klientů). Pokud životní situace dítěte, rodičů nebo celé rodiny vyžaduje přímou podporu ve vztahové oblasti, lze pomoc přirozeně směřovat také do oblasti psychologické a terapeutické péče. V ORP Mladá Boleslav je nabídka odborné psychologické a terapeutické pomoci poměrně pestrá, dle zpětných vazeb některých aktérů ovšem není kapacitně dostačující. Při řešení vztahových problémů je jedním z nezastupitelných subjektů také psychiatr. Tato odborná péče má dle aktérů sítě své limity především v oblasti dětské psychiatrie.

Aktéry, kteří v běžném životě nejčastěji ovlivňují vztahovou oblast dětí, jsou pedagogové, vychovatelé a pracovníci školních poradenských pracovišť. Z oblasti školství jsou to dále také školská poradenská pracoviště a dětské domovy.

K posilování pozitivních vztahů ve vrstevnických skupinách přispívají také místní nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Klub Činžák), volnočasové aktivity nebo rodinná a mateřská centra. Podpoře, obnově a stabilizaci vztahů nezletilých i zletilých klientů s jejich blízkými a pomoci při jejich začleňování zpět do společnosti se věnují také pracovníci Ambulantního centra Laxus, které v Mladé Boleslavi poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům nelegálních drog, alkoholu a patologickým hráčům.

Prostor pro rozvoj sítě:

K naplňování vztahové oblasti dětí a jejich rodičů významně přispívají psychologové a terapeuti pro děti, jejich rodiče a celé rodinné systémy. Ve vztahu k této službě aktéři v rámci mapování často refletovali potřebu větší kapacity bezplatné nebo finančně dostupné psychologické pomoci pro děti, případně celé rodiny. Někteří aktéři možnosti využití pedopsychologické péče v ORP vnímají jako komplikované z hlediska kapacitní dostupnosti této služby (dlouhé čekací lhůty pro přijetí do péče) a dále někteří aktéři v regionu vnímají jako žádoucí místně i časově dostupnou psychologickou pomoc pro děti v akutních krizových stavech, které je možné řešit ambulantní formou, nikoli hospitalizací (krizové centrum, krizová služba). Ve vztahu k tématu dostupné psychologické péče pro děti, případně jejich rodiče, někteří aktéři především z oblasti školství, vnímají jako žádoucí, aby školní psychologové byli standardními členy školních poradenských pracovišť.

Pro podporu ve vztahové oblasti v rodinách, ve kterých jsou narušeny vztahy a vazby mezi dětmi a jejich rodiči, je velmi důležitá služba asistovaného kontaktu rodiče s dítětem v bezpečném prostředí, za přítomnosti odborného pracovníka. Uvedenou službu v Mladé Boleslavi zajišťuje Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje a nejen tento poskytovatel, ale také pracovníci OSPOD v praxi postrádají větší kapacitu pro tuto časově a personálně náročnou a v poslední době stále více žádanou službu.

Ke každé z definovaných potřeb dětí a jejich rodin je možné uvést, že v síti služeb mají své nepostradatelné místo pracovníci OSPOD. Situace v ORP Mladá Boleslav je dlouhodobě složitá díky personálnímu podstavu a časté fluktuaci sociálních pracovníků z nepoměru mezi náročností této profese a jejím ohodnocením.

BEZPEČÍ – žít v bezpečí a stabilitě

Obecně zajišťují bezpečí a stabilitu na Mladoboleslavsku především složky bezpečnosti – Policie ČR a Městská policie, včetně asistentů prevence kriminality. O zvýšení veřejného bezpečí usiluje projekt „Bezpečná Mladá Boleslav“, jehož hlavním cílem je podpora spolupráce mezi městem Mladá Boleslav, Policií ČR a Městskou policií při řešení bezpečnostních problémů na území Mladé Boleslavi.

Přímou podporu dětem a rodinám pak zajišťují také poskytovatelé sociálních služeb (intervenčních center, poraden pro oběti trestných činů, telefonické krizové pomoci, kontaktního centra nebo terénních programů) a pracovníci

OSPOD. Bezpečné prostředí dětem a v podstatě také jejich rodičům nabízí rovněž služba asistovaného kontaktu rodiče s dítětem. Bezpečné zázemí pro trávení volného času nerizikovým způsobem dětem dále nabízí také služba nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Potřebu žít v bezpečí a stabilitě mohou v případě potřeby, stejně jako oblast vztahovou, významně ovlivňovat psychologové a terapeuti.

Bezpečí z hlediska širší podpory nabízejí také školy nebo poskytovatelé preventivních programů.

V neposlední řadě tato oblast úzce souvisí s činností složek justice - Okresního státního zastupitelství a Okresního soudu v Mladé Boleslavi a Probační a mediační služby ČR.

Prostor pro rozvoj sítě:

Podporu dětí ve vztahové oblasti a v oblasti bezpečí velmi přílehavě sanují služby nízkoprahového zařízení a terénního programu pro děti a mládež, které v Mladé Boleslavi poskytuje organizace Proxima Sociale, o.p.s. Aktuálně jsou tyto služby poskytovány pouze dětem, dospívajícím a mladým dospělým v obtížné životní situaci od 11 do 19 let, případně až 26 let. V rámci služby NZDM (Klub Činžák) mohou děti a mládež bezpečně trávit volný čas se svými vrstevníky, mohou požádat o pomoc a poradenství v obtížných životních situacích, mohou se podílet na řadě kulturních, sportovních, výchovně vzdělávacích, případně komunitních akcí, mohou požádat o pomoc v souvislosti s přípravou do školy. Aktuálně je tato služba zcela nedostupná pro děti, které nedosáhly 11. rok věku (6 – 11 let), což jako problém vnímá nejen její poskytovatel, ale také pracovnice OSPOD, někteří aktéři z oblasti školství a někteří poskytovatelé sociálních služeb. Stávající NZDM pro děti od 11 let je ovšem také, zejména v obdobích zimy a jara, prostorově a tudíž i kapacitně nedostačující.

Obecně potom někteří aktéři reflektují potřebu rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež a zejména potřebu finančně dostupných volnočasových aktivit pro děti ze sociálně slabých rodin. Nepochybně zajímavou praxí je snaha některých základních škol zřizovat vlastní kluby pro děti (na Mladoboleslavsku je to například Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112). Děti se zde mohou účastnit organizovaného programu nebo mohou čas v klubu využít individuálně (mohou zde sportovat, hrát stolní hry, připravovat se do školy atd.). Přestože školní kluby budou pravděpodobně útočištěm pro jinou cílovou skupinu dětí, než děti trávící čas v NZDM, touto cestou může být minimálně rozšiřována nabídka aktivit, v rámci kterých mohou děti bezpečně trávit svůj volný čas.

V ORP Mladá Boleslav, ani na území bývalého okresu Mladá Boleslav, není zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP), což pracovníci OSPOD v situacích, kdy nelze ohroženému dítěti nebo rodičům navrhnout jiné, vhodnější řešení jejich situace (azylové bydlení, pěstounskou péči na přechodnou dobu atd.), znesnadňuje proces zajištění okamžité pomoci a také kontakt dítěte s rodiči, je-li možný.

Někteří aktéři v průběhu mapování poukázali na to, že v ORP není nabídka svépomocných skupin, v rámci kterých by rodiče mohli sdílet své problémy (například rodiče dětí s výchovnými problémy, s PAS, s ADHD atd.). Podporu a bezpečí v rámci sdílení podobných starostí tak mohou rodiče se stejnými nebo podobnými problémy hledat především v rámci neformálního sdružování.

ZDRAVÍ – vyrůstat v celkové tělesné a duševní pohodě

V ORP Mladá Boleslav působí přes 25 pediatrů. Specializovaná péče pro děti a dorost je zde dobře dostupná především díky Dětskému oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. a 3 poliklinikám.

V ORP působí jeden psychiatr pro děti. Psychiatrickou péči pro dospělé kromě odborných ambulancí zajišťuje také Psychiatrická nemocnice Kosmonosy, dětské oddělení zde ovšem není.

Odbornou pomoc a podporu rodičům dětí do 7 let věku, které mají speciální potřeby, se starají organizace zabývající se ranou péčí. Všichni poskytovatelé rané péče na území ORP Mladá Boleslav dojíždějí. Převážná část těchto služeb je poskytována terénní formou v přirozeném prostředí klienta, proto zůstávají pro rodiny s dětmi dostupné, přestože mají sídlo převážně na území hlavního města Prahy.

K ochraně veřejného zdraví velmi nenápadně, ale jistě, přispívají poskytovatelé sociálních a adiktologických služeb v ORP (terénní program, kontaktní centrum), a to zdravotním a výměnným servisem, včetně bezplatného testování na infekční choroby, a základním poradenstvím klientům i jejich rodinám. Dále je v regionu v rámci ambulantního centra dostupná podpora klientům, kteří usilují o abstinenci a změnu životního stylu, kteří absolvovali pobytovou nebo ambulantní léčbu, nebo kteří samostatně abstingují.

Psychologickou péči hrazenou zdravotními pojišťovnami v ORP Mladá Boleslav poskytují kliničtí psychologové a psychologové s odbornou způsobilostí k výkonu povolání psychologa ve zdravotnictví v rámci Střediska komplexní terapie, s.r.o. a v rámci Ambulance klinické psychologie při Oblastní nemocnici Mladá Boleslav, a.s. Jak již bylo

výše uvedeno, bezplatné psychologické poradenství a terapii v regionu zajišťují také poskytovatelé sociálních služeb v rámci služby odborného sociálního poradenství. Dále zde působí řada psychologů nabízejících péči hrazenou.

Prostor pro rozvoj sítě:

V ORP Mladá Boleslav a v podstatě v rámci celého bývalého okresu Mladá Boleslav je velmi zřetelná poptávka po službách psychiatrického charakteru pro děti. Naprostá většina aktérů sítě služeb tuto potřebu reflektuje s ohledem na zvyšující se počet psychiatrických poruch u dětí (ADHD, poruchy chování, poruchy emocí, poruchy příjmu potravy atd.). ORP Mladá Boleslav patří do působnosti MUDr. Martiny Stegerové. Role pedopsychiatra je pro cílovou skupinu dětí s psychiatrickými obtížemi potřebná a nezastupitelná především v oblasti diagnostiky a medikace. Změnu v této oblasti ve smyslu podpory personálního posílení psychiatrů se specializací v oboru dětské psychiatrie by mohlo přinést zejména systémové řešení.

Rovněž pracovníci organizace Fokus Mladá Boleslav, z.s. poukazují na to, že se v praxi setkávají s narůstajícím počtem především dospívajících dětí s rozvíjejícím se duševním onemocněním a poukazují na to, že v regionu není pro tuto cílovou skupinu dostupná vhodná služba, která by dítěti i rodičům pomohla zorientovat se v takovéto nové situaci a řešit konkrétní problémy, které v souvislosti s duševním onemocněním přicházejí, případně jim zprostředkovala návazné služby. Pracovníci Fokusu pracují primárně s dospělými klienty, v případě potřeby těmto dětem s rozvíjejícím se duševním onemocněním poskytují podporu alespoň prostřednictvím podpory jejich rodičů.

Sociální a adiktologické služby v ORP jsou relativně dobře nastaveny pro aktivní uživatele návykových látek, přirozeně ovšem je vždy co zlepšovat. Centrum terénních programů Středočeského kraje (Semiramis, z.ú.) poskytuje sociální a adiktologické služby klientům v okolí města Mladá Boleslav, K-Centrum Mladá Boleslav (Semiramis, z.ú.) poskytuje sociální a adiktologické služby v rámci města Mladá Boleslav. Absence terénních programů ve městě Mladá Boleslav dle slov odborné ředitelky organizace Semiramis z.ú. limituje možnosti monitorovat zde drogovou scénu.

Sociální a adiktologické služby zletilým i nezletilým klientům motivovaným řešit svou závislost a změnit styl života v ORP v rámci sociální služby nabízí pouze Ambulantní centrum Mladá Boleslav (Laxus, z.ú.). S uživateli nelegálních drog, alkoholu a patologickými hráči zde pracují individuálně i formou skupinové práce. V součinnosti s pracovníky OSPOD tým centra od minulého roku skupinově pracoval s ohroženými dětmi s rizikovým chováním. Uvedené služby zajišťují pracovníci ambulantního centra v rámci úvazku 0,61 (a 1,0 od roku 2019). Stávající kapacita služby pro uživatele motivované změnit způsob svého života je díky tomuto nízkému úvazku velmi poddimenzovaná v porovnání s kapacitou služeb zaměřených na cílovou skupinu aktivních uživatelů návykových látek. Dle slov ředitelky organizace je drogová problematika v Mladé Boleslavi srovnatelná s mnohem většími městy, jako jsou Pardubice nebo Hradec Králové (měřítkem je například množství vyměněných injekčních stříkaček), přičemž v těchto městech s uživateli motivovanými ke změně životního stylu v ambulantních centrech pracují v personálně mnohem lépe zajištěných týmech. Také z rozhovorů s pracovníky Ambulantního centra v Mladé Boleslavi vyplývá, že poptávka po službách centra dlouhodobě převyšuje jeho kapacitní možnosti a jelikož zde primárně pracují s dospělými klienty, mohou se cílově skupině dětí a dospívajících více věnovat pouze v případě navýšení kapacity této služby.

Odbornou pomoc a podporu rodičům dětí do 7 let věku, které mají speciální potřeby, poskytují organizace zabývající se ranou péčí. Všichni poskytovatelé na území ORP Mladá Boleslav dojíždějí. Jedná se například o Společnost pro ranou péči, z.s., organizaci EDA cz, z.ú., DIAKONII ČCE, Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s. Uvedené organizace se specializují na konkrétní cílové skupiny dle typu postižení dítěte a vzájemně spolu velmi dobře spolupracují. Převážná část těchto služeb je poskytována terénní formou v přirozeném prostředí klienta, proto zůstávají pro rodiny s dětmi dostupné. Problémem může být omezená spolupráce aktérů na úrovni konkrétního regionu a omezené možnosti intenzivnější práce s rodinou.

Téměř nedostupná je dle zkušeností pracovníků OSPOD oblast respitní péče pro rodiny s nejmenšími dětmi. V ORP Mladá Boleslav v podstatě není poskytovatel, který by se specializoval na poskytování odlehčovacích služeb pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením nebo vážným onemocněním do 7 let věku. Od 7 let věku tuto službu poskytuje pouze Centrum 83, cílovou skupinou této organizace jsou ovšem jen děti s mentálním a kombinovaným postižením. Ostatní rodiny s dětmi s jinými formami zdravotního postižení nebo vážným onemocněním v tomto směru ošetřeny nejsou.

Aktéři, kteří se v rámci své práce setkávají s problematikou paliativní péče, potom obecně hovoří o potřebě větší kapacity a nabídky služeb v této oblasti v rámci celé ČR. Specifickým tématem je paliativní lůžková péče pro nejmenší děti.

Praktičtí lékaři pro děti a dorost a zdravotní sestry jsou, stejně jako pedagogové, aktéry, kteří jsou s dětmi a rodinami běžně a přirozeně v kontaktu. Mají proto velmi důležitou roli v oblasti včasné pomoci rodinám s dětmi v problémových situacích, tedy v oblasti prevence ohrožení dítěte. V rámci mapování se ovšem ukázalo, že jejich informovanost o oblastech možné pomoci a podpory v síti služeb pro rodiny s dětmi je poměrně malá.

V ORP není AT ambulance ani skupina anonymních alkoholiků. Nedostupnost těchto služeb může klienty odrazovat od jejich vyhledání za hranicemi regionu.

Napříč resorty někteří aktéři pojmenovali potřebu kapacitně dostupnější neurologické a logopedické péče pro děti.

UČENÍ SE – rozvíjet svůj potenciál, mít radost z poznávání a učení

Učení se promítá do všech oblastí života dítěte. Pro rozvoj potenciálu dětí jsou důležité jak znalosti získané ze školy v rámci formálního vzdělávání, tak i praktické dovednosti získané v rámci neformálního vzdělávání. V ORP Mladá Boleslav děti vzdělává 56 mateřských škol, 34 základních škol, 3 základní školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, 16 středních škol, učilišť a vyšších odborných škol a 3 základní umělecké školy. V lokalitě sídlí pedagogicko-psychologická poradna i speciálně pedagogické centrum. Péči o děti s nařízenou ústavní výchovou v regionu zajišťují 2 dětské domovy.

Podporu dětem v oblasti školní přípravy nabízí nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, případně organizované dobrovolnické aktivity. Na úrovni podpory rodiny v tomto směru fungují sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi nebo služba sanace rodiny motivující rodiny k vytvoření vhodného prostředí pro přípravu dětí do školy a podporující děti i rodiče v aktivním přístupu ke vzdělávání. Mimo školské instituce a poskytovatele sociálních služeb může být v oblasti učení nápomocen také psycholog.

Důležitý aspekt v oblasti učení se a poznávání je bezesporu i způsob, jakým děti tráví svůj volný čas. Z hlediska širší podpory oblast učení podporuje řada neformálních vzdělavatelů – poskytovatelů volnočasových a mimoškolních aktivit pro děti a mládež (Dům dětí a mládeže, sport, junák, pionýrské skupiny, umělecké kroužky atd.).

Prostor pro rozvoj sítě:

Jak již bylo výše zmíněno, potřebu rozvíjet svůj vlastní potenciál, potřebu žít v bezpečném vztahu k sobě, k rodině a komunitě dětem v ORP významně sanují aktéři z oblasti školství. Pedagogové, vychovatelé a pracovníci školních poradenských pracovišť jsou s dětmi nejčastěji v kontaktu a mají proto velmi významnou roli v oblasti včasné pomoci a prevence ohrožení dítěte. Právě zástupci škol však v rámci mapování poukazovali na to, že se jim často nedaří získat pro spolupráci rodiče dětí, které vnímají jako potenciálně ohrožené. Je tedy otázkou, jakými konkrétními způsoby lze spolupráci škola – rodič podpořit. Jednou z možností je podpořit pedagogy v dovednostech potřebných pro spolupráci s rodiči, případně s nemotivovanými rodiči. Dobrou praxí podporující vztahy s rodiči jsou například aktivity organizované školami s cílem zapojit rodiče do života a dění ve škole formou vzdělávacích seminářů (například Rodičovská kavárna organizovaná Základní školou Mladá Boleslav, Dukelská 1112). Za velmi podnětný lze označit projekt „Rodiče vítání“ (v rámci kterého získala certifikaci rovněž Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112), dále například programy zapojující rodiče a ostatní členy rodiny do vzdělávání, rodičovské organizace ve školách atp. Významnou roli mohou v oblasti spolupráce rodičů se školami sehrávat kromě školních psychologů také sociální pracovníci či sociální pedagogové působící ve školách.

V případech již ohrožených dětí možnosti pomoci a podpory koordinují pracovníce OSPOD, které síť služeb v ORP velmi dobře znají. Oblast spolupráce mezi školami a OSPOD v praxi v některých případech ovlivňují odlišná vzájemná očekávání. K dobré spolupráci mezi těmito aktéry může přispívat především komunikace – komunikace v rámci konkrétních případů ohrožených nebo i potenciálně ohrožených dětí a komunikace v rámci společných setkání zaměřených na objasnění jejich rolí a kompetencí.

Potřebu podpory dětí selhávajících ve škole nejvíce refletovaly pracovníce OSPOD a někteří poskytovatelé sociálních služeb. Z rozhovorů se zástupci škol vyplynulo, že doučování dětí ve škole je dnes, díky projektům zjednodušeného vykazování (Šablonám), běžnou nabídkou škol. Existuje ovšem skupina dětí, která této nabídce z různých důvodů nevyužívá (nízká motivace dětí připravovat se do školy, neúspěch ve škole, nedostatečná podpora na straně rodičů). Pro tyto děti poté přicházejí v úvahu další služby, které se v rámci svých činností

zaměřují na podporu v oblasti jejich vzdělávání. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a služba sanace rodiny se zaměřují především na zvyšování kompetencí rodičů s ohledem na potřebu jejich dětí pomoci s přípravou do školy a motivaci rodičů k aktivnímu a zodpovědnému přístupu ke vzdělávání dětí. Dále se doučování mohou věnovat pracovníci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Děti nebo rodiče, kteří nejsou uživateli žádné z uvedených služeb, se mohou obracet také na Dobrovolnické centrum Magistrátu města Mladá Boleslav, které doučování založené na spolupráci s dobrovolníky a studenty středních škol nabízí od roku 2015. Dle slov koordinátorky dobrovolníků ovšem o doučování v minulosti nebyl velký zájem. Aktuálně dobrovolníci docházejí doučovat děti do Azylového domu pro matky s dětmi (R-Mosty, z.s.). Nad rámec toho Dobrovolnické centrum disponuje cca 5 dobrovolníky ochotnými doučovat. Možnosti podpory dětí, které propadnou výše popsáním systémem lze hledat pouze v rámci společné diskuze aktérů, kteří se na jakékoli formě doučování v regionu podílejí.

Specifickou skupinou jsou děti s odlišným mateřským jazykem. Řada škol v rámci mapování reflektovala potřebu podpory při vzdělávání dětí cizinců. Tuto podporu nabízí Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. (CIC), které má v Mladé Boleslavi samostatnou pobočku, nebo například pražská organizace Meta, o.p.s. Otázkou je, do jaké míry školy této nabídky využívají nebo s ohledem na finanční možnosti mohou využívat. V rámci svých činností CIC rodinám cizinců dále poskytuje sociální poradenství, organizuje vlastní dobrovolnický program (mentoring a otevřený klub), jehož cílem je vytvářet prostor pro vzájemné poznávání Čechů a cizinců. Realizuje také kurzy češtiny pro cizince. Možnost spolupráce se školami CIC vnímá jako důležitou z důvodu potřeby zlepšování vzdělávacích podmínek pro děti, žáky a studenty s odlišným mateřským jazykem a vyrovnání příležitostí k jejich osobnímu rozvoji.

V neposlední řadě bylo v rámci mapování v oblasti školství možné zachytit volání po větší kapacitě školských poradenských pracovišť v ORP (především pracoviště Pedagogicko-psychologické poradny v Mladé Boleslavi a v některých případech také Speciálně pedagogického centra v Mladé Boleslavi) především pro oblast posuzování speciálně vzdělávacích potřeb dětí a zpracování doporučení k případným podpůrným opatřením. Školská poradenská zařízení svou roli naplňují, jejich kapacita bohužel není adekvátní narůstajícímu počtu dětí potřebujících vyšetření v souvislosti se zavedením inkluzivního vzdělávání. Problematika zatíženosti školských poradenských pracovišť si rovněž zaslouží hledání systémového řešení. Vytíženost pedagogicko-psychologických poraden i speciálně pedagogických center se projevuje napříč celou republikou.

CHOVÁNÍ – znát hranice, dostat povzbuzení, učit se respektu k sobě i ostatním

Oblastí chování se v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí zabývají především kurátorky pro děti a mládež. Tato problematika se ale v podstatě dotýká všech agend týmu OSPOD. Sociální pracovnice OSPOD ve spolupráci s dětmi a jejich rodiči hledají způsoby a možnosti řešení situace dítěte v souladu s jeho nejlepším zájmem. V případě potřeby odkazují na dostupné návazné služby. Spolupracují s psychology, psychiatry, pedagogicko-psychologickou poradnou, probačními pracovníky nebo poskytovateli sociálních služeb.

Ve velké míře ovlivňuje chování dítěte jeho školní prostředí, v rámci kterého se učí respektu k sobě i k ostatním a poznává hranice přijatelných způsobů chování. Oblastí chování a respektování hranic se s dětmi v případě potřeby dále zabývají jak pracovníci školních poradenských pracovišť, tak i pracovníci školských poradenských pracovišť. Obecně chování dětí nepochybně ovlivňují také ve školách realizované preventivní programy.

Statutární město Mladá Boleslav se významně podílí na finanční podpoře preventivních programů ve školách prostřednictvím nadačního fondu „Šance pro děti“. Nadační fond dále podporuje působení školních psychologů na mladoboleslavských školách, supervizi psychologů, vzdělávací semináře pro pedagogy a také pro rodiče a v neposlední řadě talentované děti a žákovské aktivity.

Programy primární prevence školám nabízí řada aktérů, nejvíce škol využívá programy Centra primární prevence Středočeského kraje (Semiramis, z.ú.). Uvedený poskytovatel ve Středočeském kraji v rámci Centra vzdělávacích aktivit nabízí také široký okruh akreditovaných vzdělávacích aktivit pro odbornou i laickou veřejnost, jednotlivce i celé pedagogické sbory, zaměřených na aktuální témata z oblasti školství, sociální práce, adiktologie a poradenství. V rámci Centra intervenčních programů Semiramis, z.ú. školám, rovněž v rámci celého kraje, nabízí profesionální intervenci a odborné poradenství v oblasti prevence rizikového chování se zaměřením na zdravé vztahy v kolektivu.

Oblast chování dětí významně ovlivňují také volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež, případně církevní spolky a zájmová sdružení. Pozitivně mohou oblast chování dětí ovlivňovat také některé sociální služby,

například nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Proxima Sociale, o.p.s.), v rámci kterého se děti učí dodržovat pravidla a spolupracovat s jeho pracovníky i se svými vrstevníky. Jak již bylo výše uvedeno, s dětmi s rizikovým chováním pracují v Mladé Boleslavi pracovníci Ambulantního centra Laxus (Laxus, z.ú.).

V oblasti práce s dětmi s vážnými výchovnými problémy a poruchami chování mají dle zpětných vazeb aktérů výborné výsledky střediska výchovné péče. S klienty pracují komplexně a kontinuálně, spolupracující s dalšími aktéry v síti zapojenými do podpory dítěte – pracovníky OSPOD, pedagogy, psychology atd.

Prostor pro rozvoj sítě:

Pracovnice OSPOD, především sociální kurátorky pro děti a mládež, a někteří aktéři z oblasti školství na území bývalého okresu Mladá Boleslav negativně hodnotí absenci odborné komplexní etopedické - speciálně pedagogické, psychologické a sociální péče pro děti s vážnými výchovnými problémy a poruchami chování. Rodiny s dětmi tuto péči mohou vyhledat pouze za hranicemi ORP ve Střediscích výchovné péče (SVP) v Praze v Liberci, v Dobřichovicích aj. Sociální pracovníce OSPOD tuto odbornou pomoc v ambulantní formě ročně doporučí více než 80 dětem a jejich rodičům. Většina z rodin ovšem tuto pomoc nevyhledá, neboť pro ně dojíždění za službou představuje finanční, časovou či jinou zátěž. Pokud problém v rodině není adekvátně řešen, může situace vyústit v ohrožení dítěte natolik závažné, že pokud jsou shledány důvody dané zákonem, může dojít až k odebrání dítěte z rodiny. Z mapování tedy vyplývá potřeba místně dostupné ambulantní odborné péče pro děti ohrožené v oblasti chování. Aktéři tuto péči vnímají jako nezbytnou intervenci a prevenci umístění těchto dětí do ústavních zařízení.

Školy jsou pro žáky a studenty významnými nositeli hodnot a vzorů. Velmi důležitá je v tomto ohledu především práce pedagogů a vychovatelů, kteří s dětmi přicházejí denně do kontaktu, ale také dobře nastavená spolupráce jednotlivých školních poradenských pracovišť i celých pedagogických sborů a dobře uchopená primární prevence ve školách. Dle zpětných vazeb některých zástupců z oblasti školství bývá v praxi složité zapojit v tomto směru také rodiče a působit s nimi na děti ve vzájemné shodě. Často se stává, že rodiče nedokáží přijmout negativní hodnocení svého dítěte, případně jsou k rizikovému chování dítěte lhostejní. Jednou z možností je edukace rodičů v oblasti výchovy dětí a prevence rizikového chování.

Dále aktéři z oblasti školství poukazují na potřebu větší kapacity a nabídky v oblasti programů školské primární prevence v ORP, především akreditovaných programů všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování.

Na území ORP Mladá Boleslav aktuálně není realizován žádný probační program, který by poskytoval odbornou podporu a pomoc mladistvým pachatelům protiprávních činů, který by vhodně působil na vývoj jejich osobnosti, jejich začlenění zpět do společnosti a obnovení narušených sociálních vztahů.

MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ – mít zajištěny základní potřeby, nemít hlad, mít dobré zázemí

Rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci ohrožené chudobou a dluhy mohou pomoc v první řadě samy hledat na oddělení hmotné nouze Úřadu práce ČR. Pokud se v tomto směru potřebují zorientovat v oblastech možné pomoci a podpory, mohou se obrátit na OSPOD nebo na občanské poradny, které klientům nabízí například bezplatné sociální a právní poradenství, finanční poradenství (podporu v oblasti finanční gramotnosti), provázení průběhem institutu oddlužení, pomáhají rodinám požádat o dávky státní sociální podpory či dávky v hmotné nouzi. Na poskytovatele sociálních služeb se mohou rodiny s dětmi obrátit také v případě potřeby materiální nebo potravinové pomoci (LUMA MB, z.s., Azylový dům pro matky s dětmi, R-Mosty, z.s.).

Sociálně slabé rodiny, které si nemohou dovolit platit svým dětem obědy, mohou ve spolupráci se školou požádat o pomoc organizaci Women for women, o.p.s., která v rámci projektu „Obědy pro děti“ v plné výši hradí stravování těchto dětí ve školních jídelnách. Kromě toho Středočeský kraj startuje projekt „Obědy do škol ve Středočeském kraji“ financovaný z Operačního programu potravinové a materiální pomoci, jehož záměrem je rovněž zabezpečit školní stravování dětem z mateřských škol a žákům základních škol a případně i žákům víceletých gymnázií ze sociálně slabých rodin ve věku 3 až 15 let.

Prostor pro rozvoj sítě:

Pracovnice OSPOD a poskytovatelé sociálních služeb v rámci mapování zcela nejčastěji reflektovali potřebu podpory rodin v situacích souvisejících se ztrátou bydlení. Potřebu větší kapacity v oblasti krizového bydlení, potřebu krizového bydlení pro celé rodiny s dětmi, potřebu dostupných sociálních a dostupných bytů, potřebu nastavení systému prostupného sociálního bydlení. V praxi se tyto aktéři nejčastěji setkávají s rodiči, kteří přišli o zázemí pro své nezletilé děti nebo s rodiči, kterým jeho ztráta hrozí.

V souvislosti s rozvíjejícím se automobilovým průmyslem v regionu je v Mladé Boleslavi a okolí vysoká poptávka po pronájmech a podnájmech. Majitelé bytů si proto mohou dovolit požadovat mnohem vyšší nájemné, než v okolních regionech. Nízkopříjmové rodiny na toto nájemné zpravidla nedosáhnou. Možnosti získat městský byt jsou pro sociálně slabé rodiny s dětmi také omezené. Jsou podmíněny bezdlužností vůči městu a trvalým bydlištěm nebo zaměstnáním ve městě Mladá Boleslav. Zároveň poptávka po bytech výrazně převyšuje možnosti bytového fondu města. Dalšími možnostmi bydlení podporovaného městem jsou 2 ubytovny pro osamělé rodiče s dětmi a 2 ubytovny pro muže a ženy jednotlivce. Rovněž toto ubytování je podmíněno bezdlužností vůči městu a trvalým bydlištěm nebo zaměstnáním ve městě Mladá Boleslav, což řadu rodičů z možnosti ucházet se o tento typ bydlení vylučuje. Komerční ubytovny v Mladé Boleslavi jsou díky velké poptávce po ubytování drahé a často obsazené.

Krizové bydlení pro naši cílovou skupinu klientů v rámci ORP Mladá Boleslav zajišťuje Azylový dům pro matky s dětmi, poskytovatelem služby je organizace R-Mosty, z.s. Kapacita azylového domu je permanentně využita, zájem o toto bydlení převyšuje kapacitní možnosti zařízení.

Obecně lze říci, že konkrétní možnosti krizového bydlení a ubytování podporovaného městem Mladá Boleslav nejsou dostupné pro všechny klienty a nabízí řešení pouze pro rodiče jednotlivce s dětmi. Řada aktérů v ORP totiž postrádá především možnost krizového bydlení nebo ubytování pro celé rodiny s dětmi, protože ve chvíli, kdy se rodina po ztrátě vlastního bydlení rozdělí (matka s dětmi odchází do azylového domu pro matky s dětmi a otec na ubytovnu pro jednotlivce), přichází o možnost společně vychovávat děti, je více ohrožená rozpadem a ztrácí potenciál najít východisko z této situace.

Závěrem lze ovšem říci, že statutární město Mladá Boleslav v rámci integrované strategie IPRÚ Mladá Boleslav připravuje a realizuje řadu projektů s využitím evropských dotací. V rámci projektů v sociální oblasti nyní investuje také do rekonstrukce tří objektů se záměrem vybudování nových sociálních bytů. Možnosti sociálního bydlení v ostatních obcích v rámci ORP Mladá Boleslav jsou prozatím omezenější.

Další reflexe do oblasti materiálního zajištění klientů naší cílové skupiny se týká zletilých dětí opouštějících ústavní zařízení. Dle některých aktérů, kteří se s touto cílovou skupinou mladých lidí v rámci své práce setkávají, by standardem pro jejich podporu po odchodu z ústavního zařízení mělo být nejen materiální zajištění a přechodné zázemí (např. Dům na půl cesty), ale také kontinuální nabídka podpory a doprovázení.

Modely spolupráce aktérů sítě

Spolupráce aktérů sítě služeb pro děti a **rodiny je stejně významným předpokladem stability a pevnosti sítě, jako přítomnost aktérů samotných**. Spolupráce a vzájemné vztahy aktérů tvoří pomyslné spojky mezi jednotlivými články sítě. Aktivity aktérů na sebe navazují, a tím jsou efektivnější a cílenější.

Předpokladem funkční spolupráce aktérů v rámci sítě je **dobrá znalost rolí – nejen ostatních aktérů, ale také svých vlastních**. Většině aktérů je připsána základní role (např. role učitele ve vzdělávání dětí), ale je důležité, aby si byli vědomi také svého významu pro naplňování dalších potřeb dětí (např. učitel jako důležitý aktér v oblasti zdraví dětí, bezpečí, chování, vztahů apod.). **Dobře nastavená spolupráce umožní reagovat bezprostředně na měnící se potřeby dítěte a rodiny**.

Spolupráce aktérů v lokalitě může mít mnoho podob, více či méně formálně ukotvených (viz obrázek č. 3: Modely spolupráce aktérů v lokalitě). Žádoucí jsou přitom zejména formy zahrnující větší počet aktérů a fungující na bázi dobrovolné dohody o spolupráci, tedy sledující společný cíl. Ve prospěch dětí ale působí v podstatě jakákoliv forma spolupráce, například i konzultace konkrétního případu.

Modelové schéma spolupráce aktérů jako inspirace a k čemu má sloužit

Modelové schéma spolupráce není vyčerpávajícím výčtem všech možných forem spolupráce aktérů, jde o inspirativní schéma, které lze podle potřeby dále doplnit. Tento model má mít jednak význam osvětový v tom smyslu, do jakých forem spolupráce se mohou aktéři zapojovat, jednak poukazuje na další možné, doposud nevyužívané formy, a může tak být podkladem pro další rozvoj spolupráce v lokalitě.

Lokální síťáři na základě provedeného mapování následně zpracovali **model spolupráce aktérů sítě služeb pro děti a rodiny na území konkrétního ORP**, kde do tabulky zachytili výčet existujících místních forem spolupráce (podrobně viz tabulka č. 2).

Popis jednotlivých kategorií schématu „Modely spolupráce aktérů v lokalitě“ (obrázek č. 3)

V obrázku č. 3 najdete vymezení příkladů různých modelů spolupráce aktérů sítě služeb. Mezioborová spolupráce je pro oblast podpory dětí a jejich rodin vnímána jako klíčová platforma (tedy platforma zahrnující co nejširší spektrum aktérů sítě služeb pro děti a jejich rodiny). Nicméně nezastupitelnou úlohu mají jakékoliv jiné, funkční formy setkávání a spolupráce, které se zabývají potřebami dětí a jejich rodin.

MODELY SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ NA ÚROVNI OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Spolupráce aktérů sítě v ORP Mladá Boleslav

Tabulka č. 2

	<p>Mezioborová spolupráce</p> <p>Setkávání v rámci procesu komunitního plánování sociálních a návazných služeb</p> <p>Setkávání v rámci interdisciplinární spolupráce organizované Intervenčním centrem Respondeo, z.s.</p>	
<p>Setkávání minitýmů</p> <p>Setkávání zástupců OSPOD se zástupci škol Individuální setkávání zástupců OSPOD a poskytovatelů sociálních služeb Setkávání školních metodiků prevence Setkávání výchovných poradců Setkávání školních psychologů Pravidelná setkávání pediatrů a lékařů Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s.</p>		<p>Případové konference, další typy setkávání zaměřených na řešení situace dítěte/rodiny</p> <p>Případové konference svolávané Oddělením sociálně-právní ochrany dětí</p> <p>Komise sociálně-právní ochrany dětí</p>
	<p>Formálně ukotvené a oborové platformy</p> <p>Komise pro integraci etnik a národnostních menšin Komise pro výchovu a vzdělávání Komise tělovýchovy a sportu Komise zdravotní a sociální Komise pro rozvoj bydlení Komise pro rozvoj města a volnočasových aktivit Projekt „Bezpečná Mladá Boleslav“</p>	

Komentář ke spolupráci aktérů sítě v ORP Mladá Boleslav

Někteří aktéři v ORP Mladá Boleslav poukazují na to, že by bylo dobré podporovat meziresortní spolupráci v oblasti pomoci ohroženým nebo potenciálně ohroženým dětem a jejich rodinám. Překážkou pro společné setkávání aktérů dle zpětných vazeb v praxi bývá především jejich velká pracovní vytíženost. Zkušenosti z regionů, ve kterých se aktéři nad problematikou ohrožených dětí pravidelně setkávají, ovšem ukazují, že pravidelné setkávání podporuje spolupráci v síti a fungování systému jako celku, umožňuje pružné, rychlé a efektivní řešení vzniklých problémů. V rámci společných setkání se aktéři mohou zabývat potřebami v síti služeb, mohou společně hledat způsoby řešení bílých nebo slabých míst v systému, mohou společně sledovat trendy a jevy v oblasti práce s dětmi a mládeží nebo například vývoj v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

Stávající platformy a jiná mezioborová seskupení jsou v ORP Mladá Boleslav situovány především do města Mladá Boleslav. V žádné z platform není aktivně zastoupen uživatel služeb – rodič nebo dítě. Lze říci, že zájmy a potřeby rodin s dětmi zde zastupují sami poskytovatelé.

Mezioborová spolupráce

Odborníci různých profesí se v minulosti setkávali v rámci **komunitního plánování sociálních služeb**. Dle zpětné vazby pracovnice, která proces komunitního plánování koordinovala, bylo společné setkávání poskytovatelů sociálních služeb se zástupci Odboru sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav velmi podnětné a obohacující pro jejich další spolupráci. Stávající Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Mladá Boleslav platný pro období roku 2014 – 2018 skončil, nové plánování prozatím neprobíhá.

O propojování a spolupráci aktérů a služeb usilují v rámci svých pravidelných setkání pracovníci organizace **Respondeo, z.s.** Respondeo v Mladé Boleslavi 2x do roka pořádá **interdisciplinární setkání** především k tématům domácího násilí. Pravidelnými účastníky jsou sociální pracovnice OSPOD, policisté, probační úředníci, poskytovatelé sociálních služeb a další. V rámci posledního setkání byli osloveni také zástupci z oblasti zdravotnictví.

Setkávání minitýmů

Sociální pracovnice OSPOD 1x za rok, případně dle potřeby, iniciují společná setkání **se zástupci z oblasti školství**. V rámci těchto setkání zpravidla dochází k nastavení rámce vzájemné spolupráce. Dle potřeby se rovněž průběžně setkávají **s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb** za účelem rozvoje spolupráce a plánování aktivit a projektů těchto aktérů pro cílovou skupinu rodin s dětmi.

Minitýmy a pracovní skupiny se setkávají rovněž na poli školství a zdravotnictví. Nejméně 1x za rok, případně dle potřeby se setkávají **školní metodici prevence**. Jejich setkávání koordinuje oblastní metodička prevence. Přibližně 2x za rok se pod vedením ředitelky pracoviště Pedagogicko-psychologické poradny v Mladé Boleslavi setkávají také **výchovní poradci**. Setkávání **školních psychologů** koordinuje Odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Mladá Boleslav. Jednou za 1 – 2 měsíce se společně nad různými tématy setkávají také **pediatři z ORP Mladá Boleslav a lékaři specializující se na problematiku dětských pacientů**.

Případové konference, další typy setkávání zaměřených na řešení situace dítěte/rodiny

Případové konference svolávané OSPOD mají v práci sociálních pracovníků důležité místo. Využívání této metody vede k navázání užší spolupráce mezi zainteresovanými subjekty a ukazuje se jako efektivní nástroj sociální práce. Současně přináší dobré výsledky v rozvíjení motivace klienta a jeho rodiny k řešení vlastní situace. Pracovnice OSPOD případové konference samy facilitují nebo k facilitaci využívají externí odborníky.

Komise sociálně-právní ochrany dětí se schází dle potřeby, zpravidla 1x za 1 – 2 měsíce, věnuje se konkrétním případům rodin s dětmi v péči OSPOD s cílem nalézt v odborném „více resortním“ složení řešení v nejlepším zájmu ohroženého dítěte. Členy komise jsou kromě zástupců OSPOD také zástupci PČR, PMS ČR, zástupci z oblasti školství a sociálních služeb.

Formálně ukotvené a oborové platformy

Komise statutárního města Mladá Boleslav jsou platformami jmenovanými Radou města. Mají především iniciativní a poradní funkci. Statutární město Mladá Boleslav má aktuálně 16 komisí, z nichž problematiky rodin s dětmi se nejvíce dotýkají Komise zdravotní a sociální, Komise pro integraci etnik a národnostních menšin, Komise pro výchovu a vzdělávání, Komise pro rozvoj bydlení, Komise tělovýchovy a sportu, Komise pro rozvoj města a volnočasových aktivit a Bezpečnostní komise. Komise se s výjimkou prázdnin setkávají zpravidla 1x za měsíc. Výstupy z jednání jednotlivých komisí jsou předkládány jako podněty na jednání Rady města.

Hlavní náplní **Komise zdravotní a sociální** je zejména projednávání žádostí o neinvestiční dotace a granty právníkům a fyzickým osobám, které poskytují sociální služby občanům statutárního města Mladá Boleslav. Zabývá se posuzováním žádostí o přidělení bytů v domech s pečovatelskou službou a městských bytů, projednává žádosti o bezúročné půjčky a o prominutí penále z dlužného nájemného. Vyjadřuje se ke změnám rozpočtu v sociální oblasti, vyjadřuje se například k výsledkům zpracování podkladů Komunitního plánu sociálních služeb statutárního města Mladá Boleslav a řadě dalších podnětů a návrhů.

Komise pro integraci etnik a národnostních menšin je iniciativním a poradním orgánem Rady města na úseku integrace etnik a národnostních menšin. Zaměřuje se především na monitoring situace v oblasti národnostních menšin, cizinců a etnik na území města, na hledání a navrhování způsobu práce a spolupráce s cizinci, národnostními menšinami a etniky Radě města, na posuzování možností finanční podpory kulturně společenských a jiných akcí vedoucích k vzájemnému lepšímu poznání a spolužití cizinců a majoritního obyvatelstva.

Projekt „Bezpečná Mladá Boleslav“, jehož koordinační tým tvoří zástupci statutárního města Mladá Boleslav, Policie České republiky, Městské policie Mladá Boleslav, Odboru sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav, Hasičského záchranného sboru, Úřadu práce a Probační a mediační služby. Hlavním cílem tohoto projektu je úzká spolupráce mezi statutárním městem Mladá Boleslav, Policií ČR a Městskou policií při řešení bezpečnostních problémů na území Mladé Boleslavi.

Doporučení pro rozvoj sítě v ORP Mladá Boleslav

Doporučení vycházejí ze zjištěného aktuálního stavu sítě (k datu vzniku dokumentu). V následující rekapitulaci nebudou zahrnuta témata, jejichž řešení vyžaduje systémovou podporu.

Podpora spolupráce v síti směřující k prevenci ohrožení dítěte

Z mapování vyplynulo, že někteří aktéři v rámci sítě služeb pro děti a jejich rodiny v problémových situacích komunikují a spolupracují především s pracovníky OSPOD v Mladé Boleslavi a málo využívají potenciál části sítě reprezentované poskytovateli sociálních služeb. Spolupráce centralizovaná na OSPOD je v síti velmi zřejmá například v oblasti zdravotnictví, v různé míře a intenzitě je patrná také v oblasti školství. Podobnou situaci bylo možné zaznamenat rovněž v rámci rozhovorů s představiteli obcí. Spolupráce uvedených aktérů s poskytovateli sociálních služeb orientovanými na včasné řešení problémů rodin s dětmi a prevenci ohrožení dítěte je s individuálními rozdíly charakteristická nedostatkem vzájemných vazeb, malou mírou informovanosti a téměř žádnou komunikací.

Optimální fungování sítě služeb pro potenciálně ohrožené děti a jejich rodiny jako propojeného a sjednoceného celku lze podpořit jednak zvýšením informovanosti těchto aktérů o možnostech spolupráce a zdrojích pomoci a podpory v síti, v ideálním případě také vytvořením přímých vazeb mezi těmito aktéry v rámci společných setkávání. Bylo by proto dobré aktérům z oblasti zdravotnictví, školství a představitelům obcí neustále zvědomovat jejich významnou roli v oblasti včasné pomoci rodinám s dětmi a prevenci ohrožení dítěte, pravidelně je informovat o možnostech spolupráce v síti a v neposlední řadě podporovat společná setkávání těchto aktérů s poskytovateli sociálních služeb. Poskytovatelům sociálních služeb budou s ohledem na zmíněné výstupy z mapování předány mailing listy s kontakty na zástupce školních poradenských pracovišť, pediatry a zástupce obcí, aby je mohli snadno informovat o svých aktivitách a službách pro cílovou skupinu rodin s dětmi. Všem aktérům bude poskytnuta „Prezentace spolupráce v síti služeb pro rodiny s dětmi“ s aktivními odkazy na konkrétní možnosti pomoci a podpory v ORP Mladá Boleslav. Uskutečněné setkání zástupců školních poradenských pracovišť s poskytovateli sociálních služeb zúčastnění zástupci škol označili za užitečné s tím, že by bylo dobré takovou praxi pravidelně opakovat v intervalu jednou za 1 – 2 roky. Aktuálně lokální síťáčka hledá nejefektivnější způsob, jak předat informace o podpůrné síti služeb pro rodiny s dětmi pediatrům. Setkávání se zástupci na úrovni obcí bude s ohledem na říjnové volby do zastupitelstev načasováno na období začátku roku 2019.

Podpora spolupráce s rodiči ve školách

K tomu, aby systém včasné pomoci mohl fungovat, je potřeba, aby v něj měli důvěru ti, pro které je vytvořen, tedy příjemci pomoci. Z rozhovorů se zástupci škol vyplývá, že možnosti preventivně působit na děti a včas nabídnout pomoc potřebným rodinám s dětmi v praxi v mnoha případech limituje neochota rodičů spolupracovat se školou a reagovat na doporučení pedagogů. Téma „nespolupracující rodič“, které často reflektovali aktéři z oblasti školství, s sebou přináší stejná úskalí jako „nemotivovaný klient“, s nímž se setkávají pracovníci OSPOD a v některých případech také poskytovatelé sociálních služeb. V obou případech je potřeba být vybaven trpělivostí a řadou komunikačních dovedností. Posun v oblasti spolupráce s nemotivovanými rodiči je běh na dlouhou trať, změny jsou však možné na obou stranách. Možností pro rozvoj sítě ve vztahu k tomuto tématu je například pro pedagogy dostupná nabídka vzdělávání v oblasti „měkkých dovedností“. V praxi se osvědčila i řada konkrétních aktivit podporujících dobrou spolupráci škol s rodiči. Ke zvážení je také možnost podpory pozic školních sociálních pracovníků nebo sociálních pedagogů, kteří by se v rámci škol věnovali tématům sociálních problémů dětí a spolupráci s jejich rodiči. Pedagogové by se potom mohli zcela soustředit na oblast vzdělávání žáků.

Dostupná terapeutická a resocializační péče pro děti ohrožené v oblasti chování

Na území bývalého okresu Mladá Boleslav není dostupná odborná ambulantní péče pro děti s vážnými výchovnými problémy a poruchami chování. Dle pracovníků OSPOD, především sociálních kurátorek pro děti a mládež, a některých zástupců z oblasti školství, je pro tyto děti nejprospěšnější péče, které se jim dostává v rámci ambulantních pracovišť středisek výchovné péče. Dle jejich zkušeností je především intenzivní práce a spolupráce etopeda, psychologa a sociálního pracovníka nezastupitelná z hlediska prevence umístění těchto dětí do ústavních

zařízení. Zároveň ovšem mají zkušenost s tím, že dojíždění za touto službou do jiných regionů představuje pro rodiny takovou zátěž (finanční, časovou aj.), že službu dobrovolně většinou nevyhledají. Snaha řešit popsanou situaci systémově se ukázala jako v blízké době nereálná. Alternativou a podnětem k další diskuzi a hledání řešení je možnost vytvoření odborného týmu (etoped, psycholog, sociální pracovník), který by s dětmi s poruchami chování v ORP pracoval v rámci sociální služby. V této chvíli byli osloveni aktéři místní sítě služeb pro rodiny s dětmi s tím, aby zvážili možnost rozšíření svých služeb pro tuto cílovou skupinu dětí a jejich rodin. V měsíci listopadu proběhlo první pracovní setkání s aktéry, které téma oslovilo.

Zpřístupnění služby nízkoprahového zařízení pro děti od 6 do 11 let

Nízkoprahové kluby jsou určeny dětem a mládeži, které svůj volný čas netráví vhodným, smysluplným a bezpečným způsobem. Právě pro tyto děti mají velký význam služby a instituce, které jim mohou nabídnout pozitivní volnočasové aktivity, možnost sdružovat se se svými vrstevníky, ale také vhodné vedení, pomoc a podporu. V Mladé Boleslavi nízkoprahové zařízení pro děti a mládež od roku 2010 poskytuje organizace Proxima Sociale, o.p.s. Cílovou skupinou NZDM jsou děti od 11 do 19 let případně až do 26 let. Stávající prostory NZDM jsou v některých obdobích roku (jaro, zima) nedostačující s ohledem na zájem dětí. Současně se aktéři sítě služeb pro rodiny s dětmi, včetně poskytovatele této služby, shodují na tom, že by bylo velmi prospěšné rozšířit tuto službu i pro děti od 6 do 11 let věku. Zpřístupnění této služby stávajícím poskytovatelem je aktuálně řešeno na úrovni Odboru sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav.

Dostupná kapacita sociálních a adiktologických služeb v ORP

Nárůst různých sociálně patologických jevů se v populaci mládeže a dětí školního věku stává celospolečenským problémem. Proto je kromě prevence důležitá také pomoc a podpora dětem, u kterých se již vyskytly konkrétní projevy rizikového chování. Ambulantní centrum Laxus (Laxus, z.ú.) je v Mladé Boleslavi jediným zařízením, které komplexně pracuje s dětmi užívajícími či experimentujícími s návykovými látkami, a zaměřuje se mimo jiného také na poradenství jejich rodičům. Cílovou skupinou ambulantního centra jsou klienti všech věkových kategorií motivovaní řešit svou závislost nebo změnit rizikový způsob života, jsou to tedy také rodiče uživatelé drog, alkoholu či patologičtí hráči. Rovněž jejich podpora je velmi důležitá, a to nejen pro ně samotné, ale také pro jejich děti, pokud se jako rodiče podílejí na jejich výchově nebo aby se jako rodiče mohli podílet na jejich výchově.

Ambulantní centrum Laxus významně podporuje vztahovou oblast a oblast chování u dětí s rizikovými projevy chování. Pokud pracuje s rodiči uživateli drog, alkoholu nebo patologickými hráči, kromě podpory samotných rodičů, významně ovlivňuje oblast bezpečí jejich dětí. Jak v době mapování, tak v současné době je dle informací poskytovatele poptávka po této službě mnohem vyšší, než kapacitní možnosti služby. Možnosti navýšení kapacity této služby přirozeně souvisí s potřebou podporovat adekvátně jak cílovou skupinu aktivních uživatelů návykových látek, tak také cílovou skupinu klientů motivovaných k abstinenci a ke změně rizikového chování.

Dostupné sociální bydlení pro rodiny s dětmi

Jak již bylo výše uvedeno, aktéři sítě služeb, především pracovnice OSPOD a někteří poskytovatelé sociálních služeb, v rámci mapování nejčastěji refletovali potřebu podpory rodin v situacích souvisejících se ztrátou bydlení. Potřebu větší kapacity v oblasti krizového bydlení, potřebu krizového bydlení pro celé rodiny s dětmi, potřebu dostupných sociálních a dostupných bytů, potřebu nastavení systému dostupného sociálního bydlení. Komerční podnájmy a pronájmy v Mladé Boleslavi jsou pro řadu nízkopříjmových rodin a především pro rodiče samoživitele finančně nedostupné. Velmi drahé a často obsazené jsou také komerční ubytovny. Přidělování městských nájemních bytů je podmíněno bezdlužností vůči městu a trvalým bydlištěm nebo zaměstnáním ve městě Mladá Boleslav. Současně poptávka po nájemních nebo startovacích bytech ve vlastnictví města převyšuje možnosti bytového fondu města. Konkrétní možnosti krizového bydlení a ubytování podporovaného městem Mladá Boleslav nejsou dostupné pro všechny klienty a nabízí řešení pouze pro rodiče jednotlivce. Statutární město Mladá Boleslav aktuálně s využitím evropských dotací podporuje rekonstrukci tří objektů pro vybudování nových sociálních bytů. Možnosti sociálního bydlení v ostatních obcích v rámci ORP Mladá Boleslav jsou prozatím omezenější.

Tématem na jedné straně je dostupné sociální bydlení pro rodiče samoživitele i celé rodiny s dětmi, u kterých nelze očekávat, že naleznou přiměřené bydlení na soukromém trhu vlastními prostředky, a podpora kompetencí těchto rodin v oblasti samostatného bydlení (doprovodné sociální služby). Na druhé straně by si tato problematika zasloužila velkou pozornost také z hlediska možností prevence sociálního vyloučení v oblasti bydlení, což je téma společné pro řadu aktérů sítě služeb pro rodiny s dětmi a bylo by vhodné, aby se jím napříč resorty zabývali.

Dostupné psychologické poradenství a terapie pro děti

Psychologickou pomoc dětem a jejich rodinám v Mladé Boleslavi poskytuje řada aktérů. Bezplatnou péči mohou vyhledat v Centru psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje. Základní poradenství pro rodiče i dlouhodobé rodinné poradenství poskytují také terapeuti Centra rodinného poradenství v Nymburce (Semiramis, z.ú.). Oba aktéři jsou poskytovateli sociálních služeb. Středisko komplexní terapie, s.r.o. a Ambulance klinické psychologie Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s. poskytují klinicko-psychologické služby diagnostické i psychotherapeutické jako zdravotnická zařízení. Dalších nejméně 8 psychologů v ORP poskytuje psychologické poradenství a terapii dětem a jejich rodičům za úhradu. V resortu školství poskytují psychologickou diagnostiku a psychologické poradenství Pedagogicko-psychologická poradna v Mladé Boleslavi a školní psychologové působící ve školách. Bohužel, na některých školách, především mimo město Mladá Boleslav, stále chybí podpora školních psychologů. Důvodem jsou především chybějící personální kapacity.

Poptávka aktérů vyplývající z mapování po větší kapacitě psychologické péče pro děti a jejich rodiny, především po větší kapacitě bezplatné pedopsychologické péče a dostupné pomoci pro děti v akutních krizových stavech, nebo podpoře vytvoření a obsazení pozic školních psychologů ve školách, ve kterých prozatím nepůsobí, zasahuje do několika resortů. Bylo by proto vhodné téma podrobit hlubší analýze a otevřít ho v rámci meziresortní diskuze.

Meziresortní a mezioborová spolupráce

Z mapování potřeb aktérů sítě dále vyplývá řada podnětů k doplnění spektra potřebných služeb pro ohrožené nebo potenciálně ohrožené děti a jejich rodiny, například:

- dostupné odlehčovací služby pro rodiče dětí se zdravotním postižením nebo vážným onemocněním,
- dostupná podpora pro děti s rozvíjejícím se duševním onemocněním a jejich rodiny,
- podpora rodičů dětí se zdravotním postižením, PAS, ADHD nebo výchovnými problémy formou svépomocných skupin,
- dostupné probační resocializační programy pro mladistvé pachatele protiprávních činů,
- dostupná podpora a kontinuální doprovázení mladých lidí opouštějících po dosažení zletilosti ústavní zařízení,
- dostupná kapacita a nabídka v oblasti programů školské primární prevence,
- podpora škol v oblasti vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem,
- dostupné volnočasové aktivity pro děti ze sociálně slabých rodin nebo
- kapacitně dostupná služba asistovaného kontaktu rodiče s dítětem atd.

Pro rozvoj sítě a fungování sítě služeb jako propojeného a jednotného celku je ovšem potřeba více, než jen identifikovat její "bílá místa". V ORP Mladá Boleslav je v síti služeb pro rodiny s dětmi velký odborný potenciál, který je třeba podporovat a využívat v rámci meziresortní a mezioborové spolupráce. V průběhu mapování bylo zřejmé, že řadě aktérů není lhostejné, jak síť služeb pro rodiny s dětmi v problémových situacích funguje, spolupracuje nebo v jakých oblastech by se mohla dál zlepšovat a rozvíjet. Setkávání těchto aktérů nad tématy ohledně potřeb v síti služeb pro rodiny s dětmi a spolupráce v síti by v regionu byla v mnoha směrech přínosná.

Závěrem

Místní síť služeb pro rodiny s dětmi v ORP Mladá Boleslav tvoří pestré spektrum služeb, ale nelze říci, že se jedná o spektrum zcela komplexní, reagující na všechny potřeby ohrožených nebo potenciálně ohrožených dětí a jejich rodin. Některé služby jsou pro naši cílovou skupinu klientů místně nedostupné, některé jsou limitovány svými kapacitami. Tento prostor pro rozvoj sítě je zároveň prostorem, ve kterém by se všichni aktéři mohli společně setkávat a hledat nejlepší řešení v nejlepším zájmu dítěte bez ohledu na to, jakého resortu se konkrétní téma týká. V rámci svých profesí se často držíme pouze svých resortních témat a problémů. Spolupráce ovšem vyžaduje určitou nadresortní empatii a zájem o témata a problémy aktérů jiných resortů. Problémy ohrožených nebo potenciálně ohrožených dětí vždy vyžadují komplexní řešení jejich situace a toto řešení zpravidla zasahuje do více oblastí jejich života. Proto jsou informovanost, komunikace a spolupráce aktérů napříč resorty důležitými předpoklady pro včasnou nebo nezbytnou pomoc, a to i v síti služeb, která není dokonalá. Zároveň právě komunikace a spolupráce mohou přispívat k tomu, aby se síť neustále zdokonalovala a reagovala tak na měnící se životní podmínky a neustále se vyvíjející potřeby dětí a jejich rodin.

Poděkování patří všem aktérům, kteří se dosud zapojili do procesu lokálního síťování a poskytli potřebné informace. Speciální poděkování patří také vedoucím pracovnícům OSPOD v Mladé Boleslavi, paní Šárce Večeřové, DiS. a paní Soně Hájkové, jejich týmům a vedoucí Odboru sociálních věcí Mgr. Andree Reslové za spolupráci a čas, který mi v rámci uplynulých 2 let věnovaly. Na území obce s rozšířenou působností Mladá Boleslav mne pozitivně oslovilo mnoho příkladů dobré praxe, dobře nastavené spolupráce, fungujících a zajímavých služeb. Jsem přesvědčena o tom, že v regionu je v rámci sítě služeb pro rodiny s dětmi obrovský potenciál, který ji může posouvat dál a rozvíjet, pokud se aktéři budou ochotni potkávat nad důležitými tématy týkajícími se fungování sítě a budou společně a napříč resorty hledat, jak nejlépe nastavit její optimální podobu.

Mgr. Michaela Lajnerová, lokální síťářka

Použité zdroje

- *Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP k 1. 1. 2016* [online]. MMR ČR: Regionální informační servis. [Cit. 17.7.2018]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/obce-s-rozsir-pusobnosti/>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, Integrovaný portál MPSV, 2009 [online]. MPSV ČR. [cit. 17.7.2018]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>
- Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, 2015 [online]. MPSV ČR. [cit. 3. 8. 2018]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index2f08.html?page=iframe_orp

Potřebujete více informací?

K síťování ve vaší obci či kraji?

Obrat'te se na lokální síťářku **Mgr. Michaelu Lajnerovou**, e-mail: michaela.lajnerova@mpsv.cz, tel.: 603 538 098 nebo krajskou odbornou pracovníci **Marcelu Nevšimalovou**, e-mail: marcela.nevsimalova@mpsv.cz, tel.: 773 744 695.

K aktivitě síťování?

Obrat'te se na odborného garanta **Mgr. Štěpána Bolfa**, e-mail: stepan.bolf@mpsv.cz, tel.: 221 923 647, 775 853 476 nebo na vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti, odbor ochrany práv dětí **Mgr. Kristýnu Jůzovou Kotalovou**, e-mail: kristyna.kotalova@mpsv.cz, tel.: 221 922 255, 724 178 744.

www.pravonadetstvi.cz

www.mpsv.cz

Příloha – popis rolí aktérů sítě

Popis rolí jednotlivých aktérů

Činnost všech aktérů je dána (rezortním) zákonným vymezením, které zpravidla určuje jejich roli v systému ochrany dětí a rodin. K tomu je obvykle dána i nějaká z forem vzájemné spolupráce aktérů (např. oznamovací povinnost, možnost zprostředkování odborných služeb, apod.). Pokud jde o přesah základních rolí jednotlivých aktérů, zejména směrem ke vzájemné spolupráci, existuje jen velmi málo objektivně daných překážek, které by takovým přesahům či mezioborové spolupráci bránily.

Při tvorbě a rozvoji sítě je tedy role jednotlivých aktérů vždy třeba posuzovat v nejširším možném náhledu, včetně toho, že jsou aktérům jejich role zvědomovány. Tím lze dosáhnout maximálního využití jejich kapacit.

Jak jsou vymezeny role aktérů

Níže uvedený popis rolí jednotlivých aktérů je odvozen **z potřeb dětí**. Relevance aktérů v rámci sítě služeb je podmíněna tím, že danou roli aktivně naplňují (tj. dva aktéři stejného typu, např. školy, mají svou základní činnost dánu a budou jistě označeni za aktéry v oblasti potřeb učení, ale je možné, že pouze jedna ze škol bude též relevantním aktérem i pro oblast tělesného a duševního zdraví např. proto, že je zapojena do preventivních programů, aktivně spolupracuje s lékaři apod.).

Jedná se o výčet příkladů, často se vyskytujících rolí jednotlivých aktérů, tedy o inspirativní, nikoliv úplný výčet rolí. Pro optimální podobu sítě služeb je nutné zvažovat všechny možné role aktérů v maximální možné šíři.

Vztahy

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- psycholog, psychiatr = dostupnost služby pro celou rodinu, vč. dostupnosti přímo pro samotné dítě, zaměření na vztahovou problematiku, rodičovské spory
- svépomocná skupina = skupiny pro děti (zajištění bezpečného prostředí, případně facilitace setkání), kde se mohou scházet děti ohrožené mimo jiné vztahy v rámci rodiny
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník = významná je kapacita a přístupnost služby, zaměření služby na vztahovou problematiku (vztahy dětí s rodiči, s vrstevníky), terénní pracovník NZDM působící přímo v místech, kde se schází dětské skupiny/skupiny
- metodik primární prevence, školní metodik prevence = kapacita, dostupnost, rozsah služeb, zaměření na vztahy, vnímání této role dětmi
- programy pro třídní kolektivy = realizace programů pro kolektivy, jejich využití v případě individuální potřeby dítěte
- inkluzivní programy = aktivní využívání podpůrných opáření, kapacita pedagoga reagovat na individuální potřeby dítěte
- školní psycholog = dostupnost (dostatečná kapacita), zaměření (mimo jiné) na problematiku vztahů, individuální konzultace, práce s kolektivy/skupinami
- výchovný poradce = viz školní psycholog
- učitel, vychovatel = aktivní práce se vztahy v rámci třídy, kolektivu, individuální konzultace, aktivní spolupráce s OSPOD a službami, prevence
- služby náhradní rodinné péče (NRP) = doprovodné organizace, OSPOD, služby pro adoptivní rodiče, zaměření na vztahy a kontakty mezi dětmi a biologickými rodiči

- sociální pracovník pobytového zařízení = sociální pracovník školského, zdravotnického zařízení nebo pobytové sociální služby, zaměřeni na udržení a podporu kontaktu dítěte s rodiči, aktivní spolupráce s OSPOD
- sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) = specifické zaměření na vztahovou problematiku, dostupnost služby též pro děti
- krizové centrum = zaměření na problematiku vztahů a bezpečí
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- rodinné centrum = relevantní role, pokud služby zahrnují specifický program na problematiku mezilidských vztahů, rodičovských sporů, vztahů rodičů k dětem, vztahů mezi dětmi
- rodinná poradna = specializace na téma mezilidských vztahů
- rodinné konference = koordinovaná setkání širší rodiny a blízkých osob k podpoře rodiny a hledání zdrojů opory
- mediace = dostupné, dostatečně kvalitní služby jako řešení vztahových sporů
- sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) = pokud zahrnuje specifické zaměření na vztahy v rámci rodiny, kombinace programů pro rodiče, děti, celou rodinu
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) = specificky zaměřený program na problematiku vztahů, konzultace, přednášky, semináře, zapojení do případové práce
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- volnočasové aktivity (sport, skaut, umělecké kroužky, apod.) = podpora rozvoje vztahů mezi dětmi, spolupráce, vzájemného respektu
- intervenční centrum (IC) = služba zahrnující podporu řešení problematiky domácího násilí, práce s oběťmi i pachateli domácího násilí
- poradna pro oběti trestných činů = poradenství a právní pomoc, orientace v právech obětí, návrhy na jejich odškodnění

4. Podpora v rámci komunity

- komunitní centrum = místo pro setkávání, organizovaná nebo neorganizovaná činnost, dostupná kontaktní osoba (poradenství, zprostředkování informací nebo služeb)
- komunitní akce = různé typy komunitních akcí zaměřených na vztahy, např. dny sousedství apod.
- zázemí pro setkávání = vytváření prostor pro neformální setkávání – obecní prostory, komunitní centra, využití prostor škol, knihoven apod.
- sousedské spolky = společné akce, setkávání, poskytování vzájemné podpory mezi sousedy
- svépomocné skupiny = skupiny zaměřené na vzájemnou podporu, mimo jiné v oblasti vztahů (např. rodiče procházející rozvodem nebo rozchodem apod.)

Bezpečí

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník = bezpečné trávení volného času, přednášky o rizicích, prevenci, konzultace, hodnoty a normy, sebezpoznání dítěte, terénní pracovník NZDM působící přímo v místech, kde se schází dětské skupiny/skupiny
- kontaktní centrum (K-centrum), terénní program pro uživatele návykových látek = prevence a řešení závislosti, konzultace pro děti i rodiče, preventivní programy na školách a v místech, kde tráví děti a mladí lidé volný čas

- volnočasové aktivity = všeobecně různé více či méně organizované programy (sport, zájmové kroužky apod.), kde děti mohou trávit bezpečným způsobem volný čas, seznamují se s riziky, nalézají nebo překonávají své hranice, učí se odpovědnosti apod.), jde o dostupnost volnočasových aktivit a jejich prahovost (tj. nejen to, jestli tam aktivita je, ale také zda do ní chodí děti z cílové skupiny – tj. ohrožené)
- krizové centrum = zaměření na problematiku vztahů a bezpečí
- linka bezpečí = podmínkou efektivního využívání je povědomí dětí o existenci linky (osvěta)
- škola, školní poradenské pracoviště = programy prevence realizované ve škole, programy proti šikaně, vzdělávání o rizicích na internetu, mezi lidmi, v dopravě apod., přítomnost pracovníka, se kterým děti mohou řešit pocit ohrožení, CAN apod.
- peer program = existence a dostupnost programů, další programy doprovázení (patroni apod.)
- komunitní centrum = dostupný prostor, kam mohou děti samy přicházet, v případě potřeby je jim zajištěno poradenství nebo zprostředkována odborná pomoc, nebo se mohou zapojit do programu, hlavní podmínkou je prahovost/dostupnost centra
- středisko výchovné péče (SVP) = pokud je součástí ambulantní či velmi snadno dostupná forma péče, kam by dítě mohlo přijít i samo, kdyby se necítilo bezpečně z důvodu chování osob ve svém okolí nebo by si nevědělo rady se svým vlastním chováním
- zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) = důležitá je dostupnost zařízení a dostupnost navazujících odborných služeb, včetně samotných dětí
- lékař = povědomí o ohlašovací povinnosti, rozpoznání ohrožení dítěte (sociální rozměr), ochota zapojit se do případové práce, účast v komisích, preventivních skupinách apod.
- učitel = povědomí o ohrožení dítěte, zkušenosti se zapojováním se do řešení situace dětí ohrožených v oblasti bezpečí, tj. kompetence rozpoznat a ohlásit takový případ, v případě zjištěného ohrožení dítěte se zapojit do případové práce apod.
- Policie ČR, městská policie, asistent prevence kriminality = pokud je dostupný specialista na problematiku dětí a mládeže nebo CAN, zda se policie nějak aktivně zapojuje do případové práce, spolupracuje s OSPOD, dělá preventivní programy apod.
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) = služba zahrnuje podporu rodičů, případně přímo dětí, specifické zaměření na oblast bezpečí
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník = služba má programy zaměřené na rodiče a jejich kompetence v oblasti bezpečí dětí, nebo programy pro celou rodinu, terénní pracovník NZDM působící přímo v místech, kde se schází dětské skupiny/skupiny
- asistent prevence kriminality (APK) = dostupná pochůzková služba, když je zjištěno, přímo řeší děti v ohrožení, upozorní rodiče, nebo se na ně mohou rodiče obracet apod.
- krizová linka pro rodiče = existuje povědomí o lince pro rodiče, kteří se potýkají s problémy v oblasti bezpečí dětí – nedokážou děti hlídat, žijí v prostředí, které není bezpečné, mají podezření, že dítěti někdo ublížil nebo by mohl, či se sami obávají, že by mohli dítě ohrozit
- osvěta = dostupnost specifických osvětových a informačních programů organizovaných městem, policií, lékaři, poskytovateli služeb apod.
- programy primární prevence = programy určené také pro rodiče nebo celé rodiny
- rodinné centrum = mateřská nebo rodičovská centra, která mají v programu téma bezpečí – přednášky či poradenství, centra jsou dostupná, nízkoprahová
- rodinná poradna = zajištění konzultací z oblasti bezpečí dětí, týrané, zneužívané a zanedbávané děti (CAN)
- rodinné konference = koordinovaná setkání širší rodiny a blízkých osob k podpoře rodiny a hledání zdrojů opory
- intervenční centrum = programy pro rodiče ohrožené násilím, programy pro děti nebo rodiče s dětmi
- rodičovská skupina = svépomocné skupiny (např. v rámci rodinného či komunitního centra), pro rodiče, jejichž dítě bylo vystaveno nebezpečí, stalo se obětí, ohrožuje jiné děti, nebo jsou ohroženi sami a rodiče a má to vliv na děti, případně mají sami obavy, že by oni sami mohli dítě ohrozit
- kontaktní centrum (K-centrum), terénní program pro uživatele návykových látek = programy pro rodiče, jejichž děti jsou ohroženy závislostí, programy pro závislé rodiče

- krizová respitní péče = zajištění krizové péče o dítě, které bylo ohroženo (např. v situaci domácího násilí, CAN)
- program podpory sousedství = sousedské nebo domovní iniciativy, např. na zajištění bezpečí v okolí domu, na ulici, vzájemný dohled nad dětmi apod.
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- Policie ČR, městská policie, asistent prevence kriminality (APK) = dostatečný počet policistů/asistentů k zajištění pochůzkové činnosti tam, kde může dojít k ohrožení dětí, kolem škol, na sídlištích, v sociálně vyloučených lokalitách (SVL), povědomí policistů/asistentů o rizicích ohrožujících bezpečí dětí
- sociální pracovník na obci = terénní práce s rodinami, poradenství, prevence
- poradna pro oběti trestných činů = poradenství a právní pomoc, orientace v právech obětí, návrhy na jejich odškodnění
- starosta, samospráva = podpora programů pro posilování bezpečí, např. osvětové a informační akce, poradenství občanům, bezpečnostní komise a plán apod.
- soud = specializace na děti – oběti a pachatele, otevřenost, zohlednění specifických potřeb dětí, časová dostupnost (rychlost)
- specialista na prevenci na úrovni obce nebo kraje = vývoj, podpora a sledování efektivity místních programů prevence
- integrovaný záchranný systém = prevence a osvěta

4. Podpora v rámci komunity

- dny sousedství = akce ve společných prostorách, seznamování se navzájem, hledání řešení rizik v lokalitě apod.
- preventivní akce v obci = doprava, zdraví, kriminalita
- osvěta = přednášky, semináře pro rodiče nebo pracovníky s dětmi (putovní akce, celostátní akce)
- bezpečná hřiště, prostor pro volnočasové aktivity = místa, kde mohou děti/rodiny trávit volný čas

Zdraví

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- pediatr, pediatrička sestra = ideálně zahrnutá práce s rodinou, plnění oznamovací povinnosti, účast na případových konferencích nebo v jiných týmech, operativní spolupráce s OSPOD, návštěvy u dětí doma (domácí sestry)
- pečovatelská služba = pokud jsou cílovou skupinou i rodiny s dětmi
- raná péče = zapojení do případové práce, individuální plán ochrany dítěte (IPOD), sociální rozměr práce
- školní programy podpory zdraví = obědy do škol, ovoce, mléko, preventivní prohlídky
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník = konzultace či přednášky v oblasti zdraví (hygiena, prevence, závislosti, sexuální zdraví, výživa apod.), terénní pracovník NZDM působící přímo v místech, kde se schází dětské skupiny/skupiny
- kontaktní centrum (K-centrum), terénní program pro uživatele návykových látek = programy zaměřené na děti anebo rodiče, preventivní programy na školách a v místech, kde tráví děti a mladí lidé volný čas
- dětský psychiatr, psycholog = podmínkou je dostatečná kapacita, zapojení do případové práce
- školní psycholog = podmínkou je dostatečná kapacita, přesah do práce s rodinou
- dětský terapeut = kapacita odpovídající potřebám dětí/rodin v lokalitě
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) = zahrnutí tématu zdraví do služby, přednášky, konzultace, osvěta
- raná péče = zaměření služby na práci s celou rodinou a na případovou práci
- kontaktní centrum (K-centrum), terénní program pro uživatele návykových látek = program zaměřený na práci s celou rodinou, zapojení do případové práce
- domácí sestra = návštěvy rodin preventivně a v případě potřeby, u rizikových rodin – vzhledem k tomu, že aktuálně není ukotveno, tak je relevantní jakákoliv forma návštěv
- psychiatr, psycholog = podpora rodičů z hlediska toho, aby dobře zvládali péči o děti
- respitní služba = služby zaměřené na rodiny se zátěží, ideálně širší cílová skupina (nejen děti s postižením)
- rodinná terapie = terapeutické služby zaměřené na práci s celou rodinou
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- nemocnice – dětské oddělení = dostatečná kapacita, možnost přítomnosti rodičů, sociální pracovník, přesah do případové práce a prevence
- pohotovost = dostupnost, plnění oznamovací povinnosti, případně zapojení do prevence
- specialisté = dostupnost, případně zahrnutí rodiny do péče, spolupráce
- poradna pro závislosti (AT poradna) = léčba závislostí rodičů
- ozdravná léčebna = ozdravné pobyty pro děti nebo děti a rodiče

4. Podpora v rámci komunity

- preventivní akce na podporu zdraví = sportovní nebo zdravotně preventivní akce, Zdravé město apod.
- osvěta = přednášky, letáky na téma zdraví, péče o zdraví
- dotace obce/kraje na akce na podporu zdraví nebo zlepšování životního prostředí = distribuce vitamínů, pomůcek, zdravotní péče apod.
- podpora sportu = zázemí, dostupné kroužky, kluby

Učení se

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- škola = vzdělávání s ohledem na individuální potřeby dítěte, využívání podpůrných opatření, spolupráce s rodinou, zprostředkování navazujících služeb pro rodiny s dětmi
- sociální pedagog, školský sociální pracovník = spolupráce s dítětem a rodinou, zprostředkování služeb dítěti/rodině, spolupráce s navazujícími službami
- výchovný poradce = zaměření práce s dítětem v kontextu jeho rodiny, propojení na externí služby
- pracovník primární prevence = prvotní identifikace potřeby podpory nebo ohrožení dítěte, návaznost na podpůrné služby, přímá podpora dítěte
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM), terénní pracovník = edukační programy pro děti (programy, přednášky), zprostředkování podpory školní přípravy, motivační programy, konzultace, včetně působení mimo školu (v terénu)
- volnočasové aktivity = kroužky zaměřené na rozvoj znalostí a dovedností, motivaci dětí, sebepoznání
- pedagogicko-psychologická poradna (PPP) = přímá podpora dětí v kontextu podpory rodiny
- střediska výchovné péče (SVP) = programy zaměřené na prevenci, podporu dítěte v kontextu jeho rodiny
- lékař = sledování povědomí dítěte o vlastním zdraví, edukace dětí, identifikace rizik
- podpora školní přípravy (doučování) = podpora dítěte v rozvoji školních dovedností, posilování kompetencí a motivace ke vzdělávání, optimálně ve spolupráci s rodinou
- asistent pedagoga = zohlednění specifických potřeb dítěte, zapojení rodiny

- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče (PPP, SVP) = poskytované služby zahrnují rodinu dítěte, jsou provázány na další podpůrné služby
- sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi (SAS) = včetně zprostředkování služby rozvoje školských dovedností, podpora a motivace celé rodiny ke vzdělávání
- rodinné centrum (výchova, učení) = programy zaměřené na podporu a rozvoj vzdělávání
- sociální pedagog, školský sociální pracovník = role prostředníka mezi školou a rodinou, práce s celou rodinou, zprostředkování navazujících služeb
- školní psycholog = podpora dítěte v rámci podpory jeho rodiny, zprostředkování navazujících služeb
- výchovný poradce = viz školní psycholog
- etoped, psycholog = dostupnost služeb, ambulantní služby, práce s celou rodinou
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- školní poradenské pracoviště (ŠPP) = služby zaměřené na práci s celou rodinou (poradenství, konzultace, motivační programy, podpůrná opatření, navazující služby)
- dům dětí a mládeže (DDM) = volnočasové aktivity, zaměření na rozvoj vzdělávacích kompetencí dítěte, motivaci
- škola = aktér místní sítě služeb, zapojení do mezioborových platform
- středisko výchovné péče (SVP) = aktér místní sítě služeb, zapojení do mezioborových platform

4. Podpora v rámci komunity

- zázemí pro vzdělávání (knihovny, prostory pro kroužky, poznávací stezky) = prostory volně dostupné pro vzdělávání dětí, zájmovou činnost
- ocenění vzdělávání (učitelé, žáci, vědci) = motivační programy
- kulturní akce = akce na podporu vzdělávání, vědomostní akce
- zahraniční spolupráce = partnerství měst, studijní pobyty, výměny
- dotace obce na pomůcky, dojíždění do školy

Chování

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- peer program = kapacita programů, jejich zaměření na poskytování pozitivních vzorů chování
- škola = ve vztahu k jednotlivci, vypracovaný systém podpory jednotlivce, návaznost na další podpůrné služby, možnost dítěte se obrátit na školu s žádostí o pomoc
- asistent pedagoga = přímá podpora dítěte nad rámec vzdělávání, tj. výchova, normy apod.
- odborná poradenská pomoc = kapacita a dostupnost služeb psychologa, etopeda, psychiatra, provázanost se školou a s rodinou
- resocializační program = kapacita, dostupnost, kvalita
- středisko výchovné péče (SVP) = ambulantní a terénní služba, přímá dostupnost pro děti
- pobytová služba = řešení akutních problémů s chováním, možnost krátkodobých krizových pobytů
- probační a mediační služba (PMS) = programy pro děti, dostupnost, kvalita, možnost vstupu na žádost dítěte
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- škola = specifické programy zaměřené na chování dětí, podpůrné programy, nácvik dovedností v oblasti chování se zapojením rodičů
- sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS) = specifický program zaměřený na posilování rodičovských dovedností v oblasti výchovy a stanovování hranic
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) = zprostředkování podpůrných skupin pro rodiče k posílení výchovných kompetencí
- středisko výchovné péče (SVP) = ambulantní nebo terénní forma, práce s celou rodinou
- asistované kontakty a předávání = služby podpory dítěte v náročných situacích, podpora zvládání emocí a chování dítěte i rodičů
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- škola = role učitele, výchovný poradce, dalších členů sboru mimo rámec vzdělávací složky, tj. výchova a socializace, normy, vytváření pozitivních vztahů + zařazení tématu etiky a morálky do výuky, praktický nácvik
- volnočasové aktivity zaměřené na posilování zdravých vztahů (skaut, Sokol, sport) = dostupnost, zejm. pro děti z ohrožených rodin (např. sociálně vyloučené lokality)
- církve = programy pro rodiny a děti – volnočasové aktivity, konzultace k otázkám výchovy a chování
- probační a mediační služba (PMS), resocializační program = programy zaměřené na posílení pozitivních forem chování
- krizový pobyt = krátkodobé umístění dítěte v pobytové službě v situaci závažných obtíží v oblasti chování, podmínkou je minimální délka pobytu a bezprostřední zajištění odborné podpory

4. Podpora v rámci komunity

- sousedské a komunitní akce = akce ke vzájemnému poznávání, navazování vztahu důvěry, interkulturní akce apod.
- BESIP = preventivní akce, nácvik pravidel, ohleduplnosti

Materiální zajištění

1. Aktéři přímé podpory dítěte

- rodinné centrum = programy pro děti, které jsou vystaveny riziku nedostatečné péče
- krizové centrum = řešení akutního ohrožení dítěte, včetně zanedbání péče, přístupné i pro samotné děti
- materiální a potravinová pomoc = cílená a koordinovaná distribuce, spolupráce s OSPOD
- dům na půl cesty = zajištění základní péče mladistvým, dostatečnost kapacity, včetně otázky věkové hranice
- zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) = relevantní kapacita, přístupnost přímo pro děti, podstatné je zapojení do případové práce
- pobytová služba = dětský domov, kojenecký ústav apod., kde je možné zajistit krizový pobyt na žádost dítěte, resp. na bázi dobrovolnosti
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

2. Aktéři přímé podpory rodiny

- občanská poradna = poradenství rodičům zaměřené na práci, příjmy, dávky, sousedské vztahy, spolupráci se školou apod.
- dluhová poradna = komplexní řešení finanční situace rodiny
- sociální pracovník obce = terénní práce v rodinách, poradenství zaměřené na základní péči, doprovázení

- sociálně-aktivizační služba pro rodiny (SAS) = specializace služby na podporu rodičů v zajištění základní péče o děti
- sociální rehabilitace = relevance služby, pokud je zaměřena na posílení základních rodičovských dovedností, práce s rodiči a dětmi v přirozeném prostředí
- materiální a potravinová pomoc = koordinovaná pomoc rodinám, spolupráce s OSPOD a soc. službami (zacílení pomoci)
- právní pomoc = dostupná právní pomoc rodinám
- azylové bydlení = azylové bydlení, ideálně pro celé rodiny s dětmi
- sociální bydlení = jakákoliv forma bydlení dostupného pro ohrožené rodiny s dětmi (nemusí jít jen o oficiální sociální byty)
- nadace a nadační fondy = podpora rodin v nouzi (nájemné, školní pomůcky, bezúročné půjčky apod.)
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) = relevantní role v případě, že se jedná o dítě ohrožené dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD

3. Aktéři širší podpory

- úřad práce = programy podpory pro rodiče, aktivní podpora zaměstnávání, rekvalifikace, kariérové poradenství
- bytová koncepce města = zohlednění potřeb ohrožených rodin s dětmi v bytové politice města
- komunitní akce = sbírky, dobročinné trhy apod.
- zázemí pro setkávání = místa, kde se mohou rodiny s dětmi scházet, je dostupné základní vybavení, případně občerstvení, knihy, hračky apod.

4. Podpora v rámci komunity

- program obědy do škol = podpora škol z úrovně kraje nebo obce k zapojení do programů, případně realizace lokálních specifických programů
- pracovní příležitosti obce = veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, dotovaná místa, obecní místa, podporované zaměstnávání apod.